

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Račun: pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha číslo
78 190, Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din.

za inozemstvo 40 — Din

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 9. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarfu

Francija ne odneha

Francija odklanja angleški predlog, naj se države
upnice odrečejo za leto dni reparacijskim prejemkom

Berlin, 26. jan. d. Na skorajšnjem se-
stanku Lavalja in Macdonalda bo bržkone
padla odločitev, kje in kdaj naj se sestane
reparacijska konferenca. Francija bo brž-
kone predlagala, naj se ne vrši v Lausan-
nu, temveč v Ženevi in sicer takoj po
razorožitveni konferenci. Najbolj gotovo
bodo ministrski predstavniki prišli v Žene-
vo šele drugi teden razorožitvene konfe-
rence, nakar bi se reparacijski razgovori
pričeli v tretjem tednu. Državni kancelar
dr. Brüning namerava odpotovati v Žene-
vo 13. februarja.

Pariz, 26. januarja. Razgovori med
ministrskim predsednikom Lavalom, fi-
nančnim ministrom Flandinom in angleškim
poslanikom v Parizu lordom Tyrrelom so
se nanašali na vprašanje, kaj je treba sto-
riti pri položaju, ki je nastal zaradi o-
dločitve lausanske konference. Lord Tyrrel
je Lavalu predložil načrt, ki so ga izdelali
angleški strokovnjaki pod vodstvom Leight-
a Rossa. V tem referatu se navajajo od-
nosni med posameznimi državami, ki so
nastali zaradi odločitve konference. In pri-
poročilo, naj se prične vlade držav upne
sme pogajati z Nemčijo dne 3. junija.
Strokovnjaki so mnenja, da se bodo do te-
daj valutni režim in vprašanja gospodar-
skih položajev posameznih držav toliko iz-
boljšala, da bodo eventualni razgovori ob-
zaključili prve polovice leta rodili rezul-
tate, ki bodo več ali manj zadovoljivi. Sir
Leight Ross priporoča vladam Francije, An-
glije, Belgije in ostalih držav-upnic, da se

od 1. julija 1932 odpovedo za eno leto vsem
svojim prejemkom, ki jim jih je dolžna
Nemčija po Youngovem načrtu.

»Matine« komentira ta angleški predlog in
pravi, da ga Francija ne more sprejeti, ker
ni v skladu z legitimnimi in jasno izraže-
nimi določili Youngovega načrta. Fran-
cija sicer ne vztraja pri tem, da bi se Young-
gov načrt interpretiral dobesedno, vendar
pa bo morala zastaviti vse svoje sile, da
bodo vsi spoštovali Youngov načrt vsaj po
njegovem duhu. Vsekakor bo treba spo-
štovati določila Youngovega načrta o za-
varovanih anuitetah reparacijskih dajatev.
Sestanek med Lavalom in Macdonaldom
bi se moral vršiti šele po zaključku teh
razgovorov, ki so se pričeli sedaj med za-
stopniki francoske vlade in angleškim po-
slanikom v Parizu in katerih namen je ta,
da se določijo vsaj glavna načela in osno-
ve, na podlagi katerih bi se posvetovala
oba ministrska predsednika.

Pariz, 26. januarja. Na današnji soji mi-
nistrskega sveta je zunanji minister Laval
obširno poročal o reparacijskem vprašanju
in o problemu vojnih dolgov, kakor tudi o
sedanjih reparacijskih pogajanjih med Fran-
cijo in Anglijo. Nato je imel daljši razgo-
vor s finančnim ministrom Flandinom. Oba
ministra sta proučila doslej prišlele an-
gleške pripombe k protipredlogom, ki so
bili včeraj izročeni angleškemu poslaniku
in v katerih odklanja Francija angleški na-
črt popolne ukinutve vseh nemških plačil
za dobo enega leta od 1. julija 1932 dalje.

Poljsko-ruska pogodba

Glavne določbe pogodbe o nenapadanju, sklenjene med Poljsko in
Rusijo

Moskva, 26. januarja AA. V sovjetsko-
poljskem paktu o nenapadanju se obe po-
pisnici vzajemno obvezujeta, da se bosta
vzdržali vsake agresivnosti in medsebojne-
ga napadanja bodisi same ali pa skupno s
kakšno drugo državo. Vsako delo, ki bi
kršilo politično neodvisnost katere od obeh
podpisnic, se bo smatralo za protivočno
določilom pakta. Če bi ena ali več držav, ki
niso podpisnice pakta, napadle katero od
podpisnic, se druga država obveže, da ne
bo postopala na noben način napadalne niti
posredno niti neposredno. Če bi katere od
obeh podpisnic napadla katero tretjo drža-
vo, sme druga podpisnica brez prejšnje-
ga obvestila pogodbo odpovedati. Obe
stranki se obvezujeta, da ne bosta sklenili
ne pogodbe in ne sporazuma, ki bi bil s
stališča napadanja sovražno naperjen proti
drugim podpisnicam.

Te obveznosti ne morejo izpremeniti
mednarodnih pravic in obveznosti glede ti-
stih pogodb, ki sta jih obe državi sklenili,
preden je sedajni pakt stopil v veljavo, v
kolikor te pogodbe ne vsebujejo elemen-
tov napadanja.

Obe podpisnici se obvezata, da bosta vsa
sporna vprašanja, ki bi se udeležila poja-
vitela med njima, uredili z mednarodno ar-
bitražo.

Varšava, 26. januarja AA. »Gazeta Polj-
ska« piše o paktu, sklenjenem med Poljsko
in sovjetsko Rusijo o medsebojnem nenap-
adanju, da pomeni velik napredek na poti
k zagotovitvi miru, ki se izvaja
sedaj v vzhodni Evropi. List naštevata tista
mesta v paktu, ki so podobna analognim
paktom med sovjetsko Rusijo in njenimi
drugimi sosedmi.

»Kurier Poranne« imenuje ta pakt člen v
verigi podobnih paktov, ki so že sklenjeni.
Poljska in Francija, pravi list, bosta mo-
gli, kadar bodo ti pakti podpisani, reči, da
sta mnogo storili za mir. Poljsko javno
mnenje, ki je bilo vedno iskreno »niroljub-
no«, bo ta pakt z veseljem pozdravilo.

Moskva, 26. januarja s. Pred odpoto-
vanjem v Ženevo je izjavil ljudski komisar
za zunanje zadeve Litvinov na vprašanje
zastopnika ruske brzojavne agencije, da
je načrt pakta z Rumunijo o nenapadanju
toliko napredoval, da sta se obe stranki
zdeležili na pogajanjih, pri katerih bosta
upoštevali potrebo, da se ne razpravlja o
neresnem Besarabskem vprašanju. Rumu-
nija dela za tako formulacijo pogodbe, iz
katere bi izšlo priznanje suverenosti Ru-
munije nad Besarabijo ali pa priznanje

Dnjestra od ruske strani za mejo. S tem
se pa ne moremo strinjati, je izjavil Litvi-
nov. V paktu mora biti jasno do izraza,
da vztrajata obe stranki na svojem stali-
šču v tem vprašanju. Sovjetska Rusija je
pripravljena sprejeti v pogodbo določbo,
da se kot kršitev pakta morejo smatrati
vsi poskusi, da bi se s silo rešila vsa te-
ritorijska in ostala vprašanja med obema
državama.

Vznemirjenje v Rumuniji

Bukarešta, 26. januarja s. Podpis polj-
sko-ruskega pakta o nenapadanju je tukaj
povzročil zelo živahne komentarje, deloma
tudi precejšnje vznemirjenje, ker se pou-
darja, da rumunska pogajanja v Rigi niso
dovedla do uspeha. V krogih zunanega
ministrstva naglašajo, da podpis poljsko-
ruskega pakta o nenapadanju še ne pome-
ni, da stopi ta dogovor v veljavo, ker je
ratifikacija pakta odvisna še od izida ru-
skih pogajanj v Rumunijo in z baltskimi
državami.

Neugoden vtis v Nemčiji

Berlin, 26. jan. g. Sklep poljsko-ruskega
pakta o nenapadanju je v berlinskih po-
litičnih krogih napravil zelo globok vtis.
Paktu se pripisuje tem večja važnost, ker
je bil podpisan teden dni po podpisu fi-
nsko-ruskega dogovora o nenapadanju in
ker se sedaj ne dvomi več, da bo sledil
tudi podpis rumunsko-ruskega pakta o
nenapadanju. Vsi trije dogovori se smatra-
jo kot predhodniki francosko-ruskega pak-
ta. V Berlinu so celo prepričani o tem, da
nastopata Varšava in Bukarešta na vzhodu
in v sporazumu s Parizom in da gre za
pogodbeni sistem, čigar izgraditev ne po-
meni samo uspeh Rusije, temveč tudi
uspeh francoske diplomacije na vzhodu
Evrope. Nemški nacionalni krogi, ki so
gojili pretirane nade v zvezo s Sovjetsko
unijo, so zelo presenečeni, čeprav se izre-
no zagotavlja, da ni Rusija prevzela no-
benih jamstev za zapadno mejo Poljske.
Dočim je nacionalistični časopisje v borbi
za reparacije zastopalo mnenje, da se
Francija približuje svoji popolni izolaciji,
mora sedaj priznati, da se je Rusija odda-
ljila od Nemčije in da se skuša pridružiti
francoskemu sistemu. Litvinov je sporočil
zastopnikom francoskih listov, da bodo
tudi pogajanja z Letonesko in Estonsko
gledala kot nenapadanju kmalu z uspe-
hom končana. Litvinov bo te dni na svo-
jem potovanju v Ženevo prišel v Berlin,
kjer bo imel razgovor z dr. Brüningom o
novem položaju v Rusiji.

Komunistično rovarjenje v Španiji

Oblasti obvladujejo povsod položaj ter energično pobijajo komunistično
rovarjenje

Madrid, 26. jan. AA. Po poročilu iz Va-
lencije se je poizkus splošne stavke izja-
vil. Navzile temu pa so še vedno v pri-
stanišču ustavišena vsa dela. Prolet se
ni vzpostavil v celoti.

V Barceloni je bil vzpostavljen red in
mir. Oblasti so izpustile iz zapore večje
število oseb, 46 aretirancev pa so vkrcali
na parnik za Buenos Aires, kamor so bili
izgnani. V zaporih je še kakih 300 oseb.

Iz Castel-Decabra poročajo, da je tam
izbruhnila stavka, ki so jo izzvali revolu-
cionarji. Posrečilo se jim je zavzeti ob-
činsko hišo, kjer so zažgali arhiv. Po naj-
novejših vesteh so zasedli tudi tamkajšnje
smodnišnice. Revolucionarji so nato pro-
glasili Castel-Decabro kot svobodno mesto.
Vlada je poslala nad revolucionarje svoje
čete.

Iz Malage poročajo, da so demonstranti
hoteli osvoboditi nekega anarhista, ki ga
je policija prišla. Streljali so na stražnike,
ki so nato tudi odgovorili s protistrelli.
Ena oseba je bila ubita, dve nevarno ra-
njena, dve pa aretirani.

Iz San Sebastiana poročajo, da je od 8
kazencev, ki so včeraj pobegnili iz tam-
kajšnje kaznilnice, prišla doslej policija
štiri.

Pred sestankom angleškega parlamenta

London, 26. jan. AA. Parlament se so-
stane prihodnji torek. Pričakujejo, da bo
vlada v najkrajšem času poročala parla-
mentu o svojem stališču v carinski po-
litiki in o sporazumu med večino in manjši-
no kabineta v tej zadevi. Ministrski pre-
djednik je o tem dogovoru podal nasled-
nje mnenje: Sporazum je prav tako ne-
kak novega, kakor je kabinet sam. Ta do-
govor je zelo delikatna stvar in bo treba
zelo obzirno postopati. Vendar sem go-
tov, da bodo moji tovariši vse storili, da
bo sporazum obrodil dober sad. Sklenjen
ni bil na osnovi ustavnega teoretiziranja,
temveč v želji, da se najde praktična po-
tišč, ki smo jih že v začetku priča-
kovali.

MANIFESTACIJA SLOGE IN ODLOČNE VOLJE

Drugi dan adresne debate v Narodnem predstavništvu — Toplo spre-
jeta govora poslanca Prekorška in senatorja Rožiča

Beograd, 26. januarja p. Ob nezmanj-
šani pozornosti polnoštevilno zbranega
Narodnega predstavništva, diplomatskega
zborna in publike, ki je do zadnjega
kotička zasedla galerijo, se je danes na
skupni seji obeh zbornic nadaljevala de-
bata o adresi Narodnega predstavništva.
Se bolj kakor včerajšnja, je današnja
debata pokazala, da se narodni poslanci
in senatorji globoko zavedajo svojih
dolžnosti in svoje odgovornosti; vsi go-
vorniki so v svojih govorih podčrtali
glavne smernice in naloge bodočega de-
la obeh zbornic. S posebno pazljivostjo
je Narodno predstavništvo sprejelo po-
leg drugih tudi govore, ki sta jih imela
senator g. dr. Valentin Rožič in na-
rodni poslanec g. Ivan Prekoršek in
v katerih sta podčrtala želje in zahteve
dravske banovine.

V teku današnje debate sta govorila
tudi zastopnika madžarske in nemške
narodne manjšine, ki sta v svojih go-
vorih izrazila priznanje vladi za njeno
delo od 6. januarja do sedaj in s posebn-
no toplimi besedami izrazila hvaležnost
narodnih manjšin v Jugoslaviji, poudar-
jajoč, da se čutijo sedaj popolnoma ena-
kopravne z ostalimi državljani in da je
pokazal sedanjí režim mnogo več razu-
mevanja za njihove težnje kakor pa vsi
prejšnji strankarski režimi.

Narodno predstavništvo je danes za-
sedalo dopoldne in popoldne. Seja je bi-
la zaključena ob 20. ter se bo nadalje-
vala jutri, čeprav je jutri praznik sv.
Save. Skoraj gotovo bo adresna debata
v teku jutrišnje seje končana.

Dopoldanska seja

Dopoldanski seji Narodnega predstavi-
ništva je predsedoval predsednik senata
dr. Pavelić. Prvi je govoril muslimanski
narodni poslanec Salih Baljić, ki je v svo-
jem govoru uvodoma očrtal zgodovinski
razvoj naše države in uedinjenja ter po-
udarjal, da je jugoslovanski narod pri vo-
litalih dne 8. novembra z ogromno večino
odobril zgodovinski čin našega vladarja
in novo državno in narodno politiko. Kot
tolmači tega razpoloženja našega naroda
pa se tudi zavedamo velikih dolžnosti, ki
smo jih prevzeli z izvolitvijo, ter ob tej
priliki izjavljamo, da bomo posvetili vse
svoje sile napredku uedinjenega naroda.

Narodni poslanec Milorad Kostić se je
v svojem govoru bavil z gospodarsko kri-
zo, katere omiljenje mora biti posvečena
prva in največja skrb Narodnega pred-
stavništva. Naša trgovinska politika mora
stremeti za tem, da najde nova tržišča za
naše kmetijske pridelke. Zahteval je zlasti
večjo zaščito vnosnih doličnikov, ki preživlja-
jo najtežje čase. Napočeno bi bilo, če bi
morali vsi teži sedanje gospodarske krize
nositi kmet, delavec in sploh mali človek;
zato je potrebno, da se s primernimi ukre-
pi žrtve sorazmerno porazdelijo na vse slo-
je.

Senator Milutin Dragović je poudarjal,
da je naš vladar s svojimi ukrepi jasno
kazal, da hoče vedno delati v našesmej-
ši zvezi z narodom. Tudi v kmali dobi,
ko ni bilo parlamenta, je stal kmal v ne-
posrednih stikih z narodom, ki je njegove
ukrepe odobraval in navdušen pozdravljal
nove smernice našega političnega in držav-
nega življenja.

Ob veliki pozornosti vse zbornice je na-
to spregovoril

predstavnik nemške narodne manjšine,
narodni poslanec dr. Stefan Kraft.

V svojem govoru je izjavil, da daje no-
va ustava kraljevine Jugoslavije čvrsto
osnovo za nadaljnji razvoj naše države
Vlada in narod pričakujejo od Narodnega
predstavništva, da bo z dobro premišlje-
nimi ukrepi reševalo vse aktualne proble-
me. Narodna manjšina so slej ko prej
voljne deliti dobro in zlo z vsem jugoslo-
venskim narodom in bodo posvetile vse
svoje skromne moči za dobrobit vsega na-
roda, za njegov kulturni, gospodarski, so-
cialni in nacionalni razvoj. Režim, ki je
zavzel po 6. januarja, je bil narodnim
manjšinam mnogo bolj naklonjen, kakor
vsi prejšnji parlamentarni režimi, zato so
ga narodne manjšine toplo pozdravile. Go-
vornik je nato obširno razpravljal o pro-
svetnih ustanovah nemške narodne manj-
šine, izražajoč pri tem zahvalo vladi, ki je
dovolila ustanovitev zasebne nemškega
učiteljskega. V toplih besedah, ki jih je
zbornica sprejela z dolgotrajnim aplav-
zom, se je zahvalil kralju za njegovo skrb,
ki jo posveča tudi narodnim manjšinam,
zlasti pa za njegovo skrb pri reševanju go-
spodarske krize. V svojem nadaljnjem go-
voru se je nato bavil z različnimi prečnimi
gospodarskimi problemi in se zavzel za
čim prejšnjo revizijo davčnega sistema,
zlasti za znižanje zemljin.

Narodni poslanec dr. Mirko Došen je
naglasil, da smo po modrih ukrepih vla-
darja še pravočasno krenili na pravo pot,
ki vodi do konsolidacije. To pot je treba
sedaj izgraditi in učvrstiti, tako da bomo
v vsakem pogledu združeni v veselju in
bridkosti. Narodno edinstvo ne sme ni-
kdar več postati vračanje politike in Na-
rodno predstavništvo mora svojo glavno
skrb posvetiti reševanju prečih gospodar-
skih vprašanj.

Naslednji govornik, narodni poslanec
Vlada Malenček, je obširno govoril o tež-
kem položaju kmečkega prebivalstva in

apeliral na vlado, naj ukrene vse potreb-
no, da se kmetom čim prej priskoči na
pomoč.

Ob splošni pozornosti je nato povzel
besedo

narodni poslanec celjskega
sreza Ivan Prekoršek

V slovenskem govoru je v jednatih in
preudarnih besedah izjavil med drugim:
Ko mi je dana prvič v življenju čast, da
govorim s tega mesta kot predstavnik na-
roda, se zavedam velike odgovornosti, ki
smo jo prevzeli s tem, ko nas je narod iz-
volil. Beseda ni. Vel. kralja ni bila izgovor-
jena, da zadosti zgodovinskim tradicijam,
ta beseda je prihajala od srca in je našla
pot do srca naroda. Naše nacionalno telo se
je vilo v bolečinah in krčih; bilo je bolno.
Naš kralj pa ga je ozdravil in nam rešil s
tem življenje. Kot dober zdravnik je spoznal
vzroke in bistvo bolezni in ni odlašal s tež-
ko operacijo.

Tisočletni sen in stoletni naporij najbolj-
ših slovenskih sinov so našli svoj cilj v svo-
bodni Jugoslaviji. V vseh razdobjih naše
zgodovine so nam naši misleci in preroki
kazali pot k bratom na jug in v najtež-
jih borbah za nacionalni obstoj so bile naše
oči uprte v Beograd kot žarišče jugosloven-
ske misli. Meje, ki jih je umetno gradil med
nami Dunaj, niso bile dovolj silne, da bi jih
ne bile prestopile naše misli in da jih ne bi
v danem trenutku porušila naša volja. Zato
nas danes ni strah za slovensko kulturo in
slovenski jezik, ki je našel ves svoj razmah
v okviru velike jugoslovanske kulture, v ka-
teru hočemo tudi mi s severa prispevati
svoj delež, priporjen in očuvan v stoletnih
borbah.

Ko vidimo trdno zagisurane temelje naš-
ih nacionalnih idealov, ko se čutimo en
narod in eno državo, v katero imamo vse
polno zaupanje, ni se smemo med seboj pri-
krivati pravega stanja. Danes je po vsem
svetu kriza gospodarstva. Nočem zmanjševati
resničnega obsega gospodarske in materi-
jalne krize, ako pravim, da je kriza pri nas
tudi duhovna. V naši državi se ni v pretek-
lih dobah strankarskih borh zapravljala samo
materialna dobrina, porušeni so bili teme-
lji zaupanja v zakon in pravico, ko so bili
najvišji ideali nacije predmet eksploatacije
za račun posameznikov in strank. Očiščenje
teh grehov preteklosti in osvoboditev stare-
ga sovraštva, gremo na delo z ljubeznijo po
oni poti narodne solidarnosti, ki nam jo je
zahteval naš kralj.

Na vsi, v našem selu je danes beda.
Kmetija je prežalodena in ne zmoro visok-
kih obresti. Temu problemu bo morala Na-
rodno predstavništvo posvetiti vso pažnjo,
ker le zdravo selo je podlaga zdrave Jugo-
slavije.

Gospodarsko stanje zemlje je danes tako,
da se seležavo prenašajo javna bremena, na
drugi strani smo se pa toliko navadili na
izvestne pridobitve novejšega časa, da jih
ne moremo pogrešati. Ni dvoma, da mora-
mo priti do znižanja izdatkov in proračuna
države, banovin in občin. To hočemo doseči
s štednjo. Pri tem pa je treba previdnosti;
treba je štednjo izvajati racionalno, saj ne
more biti govora o štednji tedaj, kadar gre
za to, da vzdržimo n. pr. naša prometna
sredstva, naše ceste. Pri javnih delih je tre-
ba računati s tem, da dajejo zaslužka naj-
širšim plastem.

Brezposelnost predstavlja veliko social-
no zlo, ki je tem večje, ker ne gre samo
za brezposelnost enega razreda, temveč za
brezposelnost širokih plasti naše male
kmetije, obrti in trgovine z vsemi kata-
strofalnimi posledicami za delavce in na-
meščane in za vse duševni proletarijat.
Prave socialne politike pa ni brez prave
gospodarske politike. Vse javno življenje
se mora bolj prilagajati duhu resnične
demokracije in socialnih vprašanj. Dav-
na politika ne sme priznavati kapitalu
niti kakih privilegijev na škodo malega člo-
veka, mi ne smemo puščati kapitala brez
potrebne državne kontrole.

Naša slovenska zemlja je mala in je za-
to veliko število oseb, ki so morali iskati
kruha v tujini. Na te ljudi je treba misli-
ti ter jim pomagati v sedanjem težkem
času, ko trpe zaradi svetovne krize štom
sveta ter se v težkih trenutkih soočinja-
jo domovine, upajo vanjo in pričakujejo od
nje čimprejšnjo pomoč.

Treba je podprati tudi industrijo ter
skrbeti, da bo učinkovita. Treba je zahtevati
podpiranje domače proizvodnje isto-
časno z zahtevjo po pocenitvi izdelkov do-
mače industrije, ki ne sme živeti samo na
račun konsumentov in ne sme graditi
svojege obstoja le na zaščitnih carinah.

Ne smemo pozabiti na obrtnike, strnimo
jih v zadruge in nudimo jim polno pomoč,
da bo obrtništvo zmoglo vsestranske kon-
kurence.

Med bednimi so najboljše vojni Inva-
lidi in staropokojenci. Naši državljani so
nam ravni in enaki, svota naloga in dolž-
nost države je, da jim da skromno eksis-
tenco, da ne bodo v isti državi ljudje
drugače reda v pravicah.

Poenostaviti je treba upravni aparat ter
poenostaviti decentralizacijo unitarne države.
Na nižje upravne enice naj se prenesejo
vsi posli, ki se morejo tam reševati sklad-
neje z interesi življenja. V težkih časih
je treba pri vsakem koraku dvojno pre-
vidnosti in graditi na postavkah, ki so ab-
solutno zanesljive. Ne sme biti v tej zbor-
nici mesta za besede, ki moreče dobro od-
mevajo, ki pa niso dovolj pretehtane in
premišljene. V tem potledu moramo vsi
narodni poslanci prednjačiti in se otepati
vseh manir, ki so bile v modi v naši pre-
teklosti. Med nami ne more biti mesta za
dماغogolje, namesto nje je treba, da se
vsi potrudimo, da iščemo objektivne re-

šnice in da temu primerno izvajamo skle-
pe. Našemu narodu je treba viliti vero v
boljšo bodočnost ter ga prepričati, da je
to mogoče doseči le z aktivnim, pozitiv-
nim delom.

Poslanca Prekorška je zbornica že ob
njegovem nastopu simpatično pozdravila,
med govorom ga je ponovno prekinjala s
pritrjevanjem in odobravanjem, ob koncu
pa ga nagradila z velikim aplavzom.

Govorilo je nato še več poslancev in se-
natorjev, nakar je bila dopoldanska seja
zaključena.

Popoldanska seja

Popoldne ob 4. se je nadaljevala seja
Narodnega predstavništva. Vodi jo je pre-
sednik Narodne skupščine dr. Kosta Ku-
manudi.

Prvi je popoldne govoril narodni posla-
nec Spiro Haziristić iz Južne Srbije je ri-
sal potrebe te pokrajine in apeliral na vlad-
o, da podpre tamkajšnji siromahni narod.

Govorila sta nato še narodna poslanci
Vimor Vidaković in dr. Oton Gavrančić,
nakar je povzel besedo

senator iz dravske banovine
dr. Valentin Rožič

V svojem govoru je omenil glavne mo-
mente prestolne besede, zlasti iskreni po-
udarek mednarodne solidarnosti ter voljo
Jugoslavije sodelovati pri ojačenju miru in
pri razorožitvi. Prehajajoč na priliko v
dravski banovini je dr. Rožič zlasti opisoval
slabo gospodarsko stanje malega člo-
veka v Sloveniji, položaj delavcev, hudo
krizo viničarjev, malih kmetov in kočar-
jev, ki ne morejo živeti od svoje zemlje,
marveč so odvisni od drugega zaslužka.
Podčrtal je posebno bedo rudarjev ter les-
nih in poljedelskih delavcev, ki preživljajo
skupno z malim in srednjim kmetom naj-
hujeje čase. Slovenija ni dežela, v kateri bi
tekla med mleko, nego pasivna pokrajina,
ki se ne more preživljati s svojimi last-
nimi pridelki, marveč mora žito kupovati;
zato je potrebno, da vlada podpre zlasti
industrijo v dravski banovini, ki ima vse
pogoje za uspešen razvoj. Dravski banovi-
ni je treba posvetiti posebno pozornost, ker
predstavlja most med severom in jugom.
Treba bo gledati na to, da ljudstvo ne bo
trpelo gladu ter da ne zapade v suženj-
stvo tujega kapitala. Slovensko ljudstvo
je s posebnim zadovoljstvom sprejelo kra-
ljeve besede, da je treba tako pri osred-
nji državni upravi kakor pri banovinah in
občinah uvesti najkrajnjo štednjo ter da
se morajo bremena krize porazdeliti na
vse sloje naroda. Narodno predstavništvo
se mora vedno zavedati svoje naloge in
svoje odgovornosti, kajti le potem bo ro-
dilo njegovo delo koristne sadove za narod,
državo in kraljevski dom. Zbornica je spre-
jela govor dr. Rožiča z dolgotrajnim plo-
skanjem.

Drugi govorniki

Nato je govoril narodni poslanec Rukalo
Kešeljević, ki je poudarjal, da je črnogorska
Narodna skupščina prva proglasila
uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev.
Naš narod se je čela stoletja boril za osvo-
bojenje in uedinjenje; do konca hoče se-
daj vztrajati tudi v borbi za ohranitev in
okrepitev svobode in edinstva.

Zastopnik madžarske narodne manjšine
narodni poslanec dr. Sranto je izrazil za-
hvalo kralju in vladi za njuno delo in iz-
javil, da se tudi Madžari čutijo sedaj mno-
go bolj zadovoljne, kakor pa poprej. Mad-
žari žele lojalno sodelovati in doprinesati
enake žrtve kakor vsi ostali državljani. V
Jugoslaviji živijo Madžari niso identistični
element, marveč žele biti most med
Jugoslavijo in Madžarsko.

Narodni poslanec Stjepan Čirić je v svo-
jem govoru poudarjal, da je narod pri vo-
litalih s svojo ogromno udeležbo dal ab-
solutnoji vladi ter se odločno izjavil za se-
danjo politiko.

Sveti Sava

Tudi Slovenci postajamo deležni častiljivega kulta sv. Save, »prosvetitelja naroda srbskega«, zaščitnika narodne kulture in šolstva v pravoslavni delu Jugoslavije. Tudi v naših mestih se že prirejata tradicionalne »svetosavske besede«; o sv. Savi bo danes beseda v vseh naših šolah in v znaku njegovega imena bodo delili tudi na našem vseučilišču nagrade mladim znanstvenikom.

Med svetniškimi imeni, ki so pri nas razširjena, je to ime novo, čeprav zveni enako kot ime reke, ki od pradavnih dob kaže nagib naših tal na panonsko ravan, v balkanski politični krog, kjer je sedaj ozračje jugoslovenske države. Od ožje domovine sv. Save ni daleč do Soluna, odkoder sta prišla sv. brata Ciril in Metod, sorodna sv. Savi ne samo po moči svoje vere, marveč tudi po krvi in jeziku, po kulturnem poslanstvu, po ljubezni do domače besede. Med solunskima bratoma in sv. Savo leži par stoletij, za takratne razmere dolga doba, v kateri je že vidno napredovalo kulturno in politično ločevanje balkanskih Slovencev.

In ko izgovarjamo ime sv. Save, se nam obuja v duhu patrijarhalni dvor raškega gospodarja, velikega župana Stevana Nemanje, očeta nezgane, bistroumnega Rastka in dveh starejših vladarjev bratov Stevana in Vukana. Njuni konflikti izpolnjujejo celo razdobje srbske zgodovine v mali Raški, celici bodočega Dušanovega carstva. In v ozadiju tega skoraj legendarnega sveta vidimo goro Atos, selišče pobožnih menihov, kamor je pobegnil mladi Rastko, opojen od najčistejših srednjeveških poezije, izražene v svetniških živopisih in drugi nabožni literaturi bizantskega izvora. In med tem ko Bizant, ta dekadentni dedič grške kulture in rimske imperialistične države, ječi v notranjih bojih, ko sega tudi na tla majhne Raške veliki časovni spor med vzhodom in zapadom, med Carigradom in Rimom, vidimo, da Rastko, ki je dobil v ruskem monastiru na Sveti gori ime Sava, sledi v samostan naveličani, izmučeni oče Stevan Nemanja. Oče in sin v veni mistični ton srednjega veka.

Toda Sava je bil prinesel v tišino svetovorskih samostanov nov element, ki začenja prežemati meniško pobožnost in odpoved svetu: narodno za-

vest. Glej, sin in oče, sedaj brata Sava in Simeon, gradita na Atosu srbski samostan Hilandar, novo žarišče narodne prosvete. In po očetovi smrti piše tu Sava prve tekste v narodnem jeziku, zlasti življenjepis svojega očeta, vladarja Raške in spokornika Svete gore. In ko spodaj spletke in pohlep tujih vladarjev in nesloga obeh bratov lomijo obstoj mlade, še nezredinjene Srbije, se Sava — bistrovidec in diplomat, da mu med balkanskimi Slovenci ni enakega — spušča z atoških bregov v nižino svoje rodne zemlje. Kakor božanski blagovestnik pomirja brata Stevana in Vukana, skrbi za domači prestol, seka mreže političnih intrig in razpleta vozel spora med Rimom in Carigradom tako, da vzlic kroni, ki jo je papež poslal bratu Stevanu Prvovencanemu, obrne srbsko duhovno in nacionalno zgodovino proti vzhodu in izposluje dovoljenje za ustanovitev samostojne srbske nadškofije.

Kaj je to pomenilo v takratni dobi? Začetek srbske narodne cerkve, začetek narodne kulture, narodnega šolstva. In ta čudoviti sveti popotnik ne prinaša s svojih potovanj v vzhodne dežele, na Gospodov grob, samo patriarhalnega blagoslova, marveč tudi diplomatske uspehe za srbsko državo, katere pomen je Sava domel v tistih težkih in zmedenih časih nenavadno bistrovidec.

Na povratku s take poti je umrl nadškof Sava, zagovornik sloge Srbov in Bolgarov, na bolgarskih tleh, v monastiru Trnovi. Tri sto let so počivale njegove posvečene kosti v Mileševu: v 16. stoletju so se Turki nezasiščeno barbarstvo masčevali nad »prosvetiteljem naroda srbskega«; sežgali so kosti sv. Save v Beogradu in raztresli pepel po Vračaru.

Iz srednjeveških prividov in spominov na legendarne čase vstaja danes lik sv. Save ne samo z glorio svetnika, marveč tudi z realnim, resničnim obličjem diplomata, prvega kulturnega organizatorja, ustanovitelja srbskega šolstva in srbske književnosti, zgodnji brat Marulića. Trubarja in vseh, ki so nevede polagali prve temelje temu, kar danes uživamo v vsej resničnosti: — Jugoslaviji, prvi skupni državi zedinjenih Srbov, Hrvatov in Slovencev!

Zasedanje banovinskega sveta dravske banovine

Ljubljana, 26. januarja AA. Banovinski svet dravske banovine se sestane na svoje drugo zasedanje dne 8. februarja o. h. 10. uri v Ljubljani. Predmet zasedanja je obravnavanje banovinskega p. oračuna dravske banovine za leto 1932/1933.

Položaj na Španskem

Pariz, 22. januarja.

S sprejetjem nove ustave, ki se je izvršilo 9. decembra, je Španija dobila svojo novo državno obliko, vendar kaže razvoj v teku zadnjih dveh mesecev, da proces presnavljanja nikakor še ni dovršen. Volitve v juniju so dale republikancem vseh političnih okenkov s 400 poslanskimi sedeži mogočno večino napram 70 zastopnikom konservativnih življenj, vključno temu pa je bilo takoj jasno, da niso podale prave slike razpoloženja v narodu in da se pri njih skoro polovica volilcev ravno najširši plasti nikakor še ni opredelila. Volilna udeležba, ki je vključno razmahnilec se navdušenju prvih republikanskih dni znašala le 53 odst., je vsilila vsem političnim delavcem važno vprašanje: kako se bo opredelilo v bližnji bodočnosti ostalih 45 odst. volilcev, ki se junija meseca sploh niso poslužili svoje volilne pravice.

Bilo je dvomljivo, da-li je to volilstvo dalo izrazu le tradicionalni politični nezavednosti širših španskih slojev, ali je morda v svoji notranjosti nasprotje republikanski vladi. Tretja možnost je bila, da bi morda to mase simpatizirale s sindikalistično delavsko zvezo (Confederación de Trabaja), ki je v načelu proti sodobnemu parlamentarizmu. Kakor vse kaže, je ta možnost v teku nekoliko mesecev dobila skoro otipljive oblike.

Ze pri razpravi v ustavodajni skupščini se je v taboru republikanskega bloka izrazila premoči socializma nad meščanskim liberalnim elementom. Ko je narodna skupščina 14. oktobra sklenila izgon jezuitov, prepoved redovniškega pouka v šolah in ločitev cerkve od države, je morala vlada odstopiti. Sestavila se je takoj na novo s prejšnjim vojnim ministrom Azano na čelu, izpadla pa sta pri tem Zamora in Maura kot pristaša umerjenjšega načina razrešitve do tedaj tako tesnega razmerja med cerkvijo in državo. Azana je odločen in strasten levičarski radikal, zato je njegova vlada pomenila znaten sunek v levo za vse javno življenje. Ponovna rekonstrukcija vlade, zopet za Azano na čelu, je ta pravica še poostila, kajti po izvotli državnega predsednika Alcala Zamora sta pri vladi rekonstrukciji izpadla zunanji minister Lerroux in prometni minister Barrios, predstavniki svobodniške toka kulturno umerjene republikanske zveze.

S tema dvema vladnima izpremembama je postala Španija izrazito levičarska republika in mnogotera znamenja govore, da razvoj v tem pravcu najbrže še ni zaključen. Parlament in vlada podlegata gubešnji z ulice in sestavlja odbore, ki naj razčistijo razne neprijetne stvari iz preteklosti ter nastopajo proti političnim prejšnjega režima, kojih edina krivda je v tem, da so postopali zvesto v okviru prejšnjih zakonov. S tem se z najvišjega mesta daje netivo za nizkotno masčevanje, ki je vse prej nego konstruktivno, zlasti v sedanjem, še vedno napetem političnem položaju.

Dveh velikih vprašanj, ki grozeče dvigata glavo, se vlada še ni lotiti in utegnita zadovoljive separatističnih stremeljenj in izvedbe agrarne reforme. Biskajski separatizem ni toliko nevaren, ker temelji na napačnih gibanjih, ki je ob volitvah v skupščino zavzelo razmah in obseg, kakršnega se ni pač nihče nadejal.

Agrarno vprašanje je problem, ki se po svoji naravi ne da in ne sme reševati s preveliko hitrostjo, na drugi strani pa milijoni obubožanega delovnega ljudstva pričakujejo z nestrpnostjo hitre odprave sedanjemu svojem nevdružnemu stanju. Velikost obsega, osobito na jugu ogromno površino. Tam ima 23.000 veleposestev v posesti 67 odst. vse zemlje, njim nasproti pa stoji 5 milijonov kmetov, ki imajo manj ko en hektar svoje zemlje. Pogosti nemiri preteklega poletja so prav za prav le agrarne revolucije proletarskih poljskih delavcev brez lastne zemlje.

Ni manj česti niso upori v mestih in industrijskih krajih, ki jih, kakor se vedno bolj kaže, vodi marksistično usmerjeni del delavstva. Generalne stavke, ki se proti skoro po določenem načrtu od okraja do okraja, ter obnovljeni napadi na cerkve in samostane gotovo ne obetajo nič dobrega in se vidi v njih nastop onih 45% naroda, ki se ob volitvah ni opredelilo, ki pa se sedaj po vlogu vlade in parlamenta nevdružno pomika proti skrajni levi.

Vendar pa stvar nikakor še ni obupna, kajti uporiško gibanje se čisto diskreditira z napadi na mešč. stražo (guardia civil), ki je v danem položaju edini element miru in reda ter močen in odločen zastopnik državne avtoritete. Ta republikanska garda šteje okoli 30.000 moči, je dobro organizirana in stoji pod poveljstvom energičnega generala Sanjurja; vlada ima v njej prav za prav edino jamstvo za red in jo zato šteti za svojo silo. Dasi ko levičarji zahtevajo odstop generala in razpust njegovih čet, se vlada ni vda. Res pa je tudi, da ni imela moči, da bi zrušila Sanjurja in razgnala njegovo vojsko. General je vladni zagrozil, da bo postopal po lastni uvidnosti, ako ga odgovorni državni činiteљи ne bodo krili z državno avtoriteto. Sanjurj se je takoj približal bivši zunanji ministru Lerrouxu, vendar je general odklonil vsako neolajšno sodelovanje za hrbitom zakonite vlade ter na ta način uinkovito odbil vse očitke skrajne leve. Za brezpogojno pridobitvijo poveljstva meščanske straže, ki je to kar pomeni v drugih državah orožništvo, si je vlada obrnila organ s pomočjo katerega lahko da svojim odredbam močnejšega poudarka in zakonite veljave.

Nevarnost neredov v večjem obsegu je za sedaj odstranjena, vendar pa pri današnjem razpoloženju narodnih mas v bližnji bodočnosti nikakor ni izključena.

Iz diplomatske službe

Beograd, 26. januarja. AA. Poletniški svetnik gosp. Ivan Vuković je premečen iz Bukareste k poslanstvu v Tirani.

Zamenjava kovanega drobiža

Zamenjal se bo dosedanj kovan drobiž raznih izdaj — Zamenjava se bo vršila pri davčnih uradih do 30. novembra 1932

Beograd, 26. januarja. AA. Na podlagi čl. 6 zakona o kovanju srebrnega drobiža po 10 in 20 Din z dne 28. novembra 1931 je odredil finančni minister tole:

Davčne uprave morajo izvršiti zamenjavo kovanelega drobiža in sicer: 1. ves nikajisti drobiž kraljevine Srbije in Crne gore po 5 in 10 par kovan do leta 1916; 2. drobiž iz kovine »gama« kraljevine SHS po 5 in 10 par, kovan leta 1920; 3. drobiž bivše avstro-ogrške monarhije iz niklja po 10 in 20 vinarjev, drobiž iz pakfonga po 10 in 20 vinarjev in železni drobiž po 20 vinarjev. Drobiž, ki tu ni naštet, se ne bo zamenjal. Ves gori navedeni drobiž se bo zamenjal po nominalni vrednosti, to je po vrednosti, ki je na novcu označena, razen avstro-ogrskih železnih novcev po 20 vinarjev, ki se zamenjajo po 5 par komad. Zamenjava se bo vršila na vseh blagajnah davčnih uprav. Za zamenjani drobiž se bodo v prvi vrsti dajali 25 parčki novci, če

teh ne bo dovolj, pa 50 parčki ter novci po 1 in 2 Din. Drobiž, ki ga bo kdo prinesel v zamenjavo, bo moral biti zložen v zvrčke po vrsti trobiža na zvrčkih pa mora biti označena vrednost vsebine. Za večje količine morajo stranke prinesiti specifikacijo drobiža po vrstah in vrednosti z označbo ...otne vsote, ki jo predlože v zameno. Zamenjava drobiža se bo začela takoj m bo trajala do vstetega 30. novembra 1932. Po 30. novembru 1932 se zamenjava ne bo več vršila. nezamenjavni kovinski drobiž pa bo takrat prenehal biti zakonito plačilno sredstvo. Po poteku roka za zamenjavo bodo davčne uprave ugotovile, koliko je zamenjanega drobiža in po-olele oddelku državnega računovodstva in oraračuna posebno poročilo o vsoti zamenjanega drobiža. Davčne uprave bodo na običajen način razglasile na vsem svojem področju začetek in konec zamenjave o biža in kako se bo zamenjavanje vršilo.

Agronomi za ohranitev žitnega režima

Beogradska sekcija Društva agronomov smatra, da bi ukinitve žitnega režima zelo škodovala kmetovalcem

Beograd, 26. januarja. AA. Na sestanku beogradske sekcije društva jugoslovenskih agronomov, ki se je vršil snoči, je prečital inženjer Vojislav Gjorgjević, upravnik glavne zveze srbskih kmetijskih združ, obširen referat o žitnem problemu v naši državi. Sledila je debata, ki so se je udeležili mnogi člani društva in znani javni delavci ter je bila končno sprejeta sledeča resolucija:

Beogradska sekcija društva jugoslovenskih agronomov pozdravlja skrb vlad, da se prizna pridelovalcu žita cena, ki je v skladu s produkcijskimi stroški, tako da lahko producenti računajo z isto ugodnejšo ceno do konca žitne kampanje. Priporočajo pa tesno sodelovanje z združništvom, ker se bodo samo tako dosegli dobri uspe-

hi in se bo poljedelcem zagotovila polna cena, določena z zakonom.

Razliko med nakupno ceno pšenice, določeno z zakonom, in ceno na svetovnem trgu morajo nositi vsi sloji prebivalstva po davčni moči, ker je tudi poljedelstvo svo-ječasno v splošnem interesu prevzelo nase velike žrtve in jih nosi še danes.

Beogradska sekcija društva jugoslovenskih agronomov je prepričana, da bi ukinitve žitnega režima danes sredi kampanje prizadejala velikansko škodo najboljsemu delu naših kmetov in škodila ugledu države. Zato trdno veruje, da se bo žitni režim izvedel do konca, da se zaščitijo kmeti, najmuogoštevilnejši del našega naroda.

Obrtniška konferenca v Brodu

Brod ob Savi, 25. jan. V nedeljo se je tu vršila velika konferenca obrtniških organizacij, na kateri se je razpravljalo predvsem o vprašanju ločenih obrtniških zbornic v zvezi z novim obrtnim zakonom. Sklepatelna konferenca Savez zanatlijskih združenja v Beogradu in Savez hrvatskih obrtnika v Zagrebu nista povabila na to konferenco niti obeh zvez obrtnih združ v Ljubljani in Mariboru, ki sta brzojavno sporočili predsedstvu konferenca, da nihče ni upravičen zastopati ti dve zvezi, niti obrtni osek ljubljanske zbornice za TOI, dočim so bili obrtni odseki ostalih zbornic zastopani.

Iz dravske banovine so zborovanju prisostvovali G. Lovro Pičman in devet drugih pristašev ločenih zbornic, v imenu Zveze obrtnih združ v Celju pa so bili navzoči š. Fr. Igljič (Ljubljana) in G. Zabar (Celje). Trgovinsko ministristvo sta zastopala dr. Araničnik in dr. Pavletić.

Glavni referat je podal gosp. Milan Stojanović, predsednik Zanatske banke kraljevine Jugoslavije v Beogradu, dočim je bil za predsednika konferenca izvoljen G. Milan Ramušćak, predsednik glavne podružnice Zanatske banke v Zagrebu.

Po glavnih referatih se je razvila daljša diskusija, tekem katere je G. Fr. Igljič protestiral proti neupravičenim napadom na ljubljansko Zbornico za TOI, obenem pa je ugotovil, da konferenca razpravlja skoraj le o vprašanju zbornic, dočim je znano, da vsebuje novi obrtni zakon mnogo trdot, ki bi se dale v korist vsemu jugoslovenskemu obrtništvu še popraviti. Na drugi strani pa bi bilo potrebno, da se na konferenci razpravlja tudi o izvedbi socialnega zavarovanja obrtništva, kakor je predvideno v zakonu in ki je za vse jugoslovensko obrtništvu velike važnosti.

Resolucija, ki je bila sprejeta proti glasovom predstavnikov obrtnega odseka nososadske zbornice in G. Igljiča, poudarja zahtevo po ločenih obrtnih zbornicah za vsako banovino. Resolucija govori v imenu vseh obrtnih zvez in zbornicah obrtnih odsekov, čeprav nista bili zastopani zvezi obrtnih združ v Ljubljani in Mariboru in tudi obrtni osek Zbornice za TOI v Ljubljani ni bil povabljen.

Justifikacija atentatorja v Beogradu

Beograd, 26. jan. AA. Davi ob 7. se je na dvorišču uprave mesta Beograda v navzočnosti namestnika državnega tožila dr. Rad. Dobričića, sodnika državnega sodišča za zaščito države dr. Rad. Gučića, javnosti in tehničnih organov izvršila smrtina kazen nad Caharijo Janičevićem iz Donje Lisine, brez bosilgradski, ki je bil pred decembrom sodiščem za zaščito države 13. decembra 1931. obsojen na smrt zaradi izločinov iz čl. 1., točke 4., 5. in 7. zakona o zaščiti države. Caharija Janičević, star 30 let, po poklicu zidar, je bil zaposlen pri raznih zidarskih delih v Bolgariji. V začetku junija 1931 ga je najel »punktovni načelnik notranje makedonske revolucionarne organizacije« Kurtov za zločine na našem ozemlju. Tako je prišel po nalogu Kurtova v družbi več drugih plačancev omenjene teroristične organizacije na naše ozemlje in hotel s peklenskimi stroji raztrditi železniško progo Vranjska banja - Priboj. Za storjene zločine je bil Janičević obsojen na smrt in smrtna kazen je bila danes izvršena.

Požar v največji čl. tvornici pohištva

Praga, 26. januarja h. V noči od večerj na danes je pogorela ena največjih tvornic pohištva v Uzhorodu, last tvrdke »Mundus«. Požar je ogrožal tudi velik del mesta, kjer je nakopičenega mnogo lesa. Vojashtvo in gasilce je uspelo požar lokalizirati, škoda znaša skoraj 2 milijona Kč. Policija je aretirala pijanega nočnega čuvaj tvornice »Mundus«.

Uspeh madžarske opozicije

Budimpešta, 26. jan. č. Prvič v teku mnogo let se je danes sestel madžarski parlament na enotno zahtevo vse madžarske opozicije, kateri so se priključili tudi doslej nevtralni poslanci.

Po otvoritvi se je oglašil vodja opozicije in bivši minister Friedrich ki besedi in je v svojem govoru zahteval, naj se vse korupcijske afele, ki so bile odkrite v zadnjih časih, ne rešujejo na tajnih sejah posameznih parlamentarnih odborov, marveč predložijo parlamentarni anketi, ki naj jih javno prouči in razčisti. Govornik je zahteval reformo volilnega sistema in ponovno uvedbo tamega glasovanja. Javno glasovanje, s katerim si je vlada med ljudstvom izsilila večino, se v Madžarski ni pravilno izvršilo niti obneslo tako, kakor bi bilo po godu večini madžarskega naroda. Večina je proti Friedrichovim izjavam vohano protestovala.

Nato se je oglašil socialistični poslanec Poyer, ki je omenil veliko bedo, katero je povzročila vlada s svojim postopanjem po vse državi. Poslanec je v svojem govoru razbil nekaj drastičnih izjavov, ki so na desniči izzvali silno vznemirjenje in proteste. Socialisti so govornika spremljali v zboru z vzkliki: »Kruh! Dela!«. Ko je vladni poslanec Esenyev izjavil, da smatra njegov govor kot očitien poziv k uporabi, je nastala v dvorani silna zmeda, tako da je moral predsednik zbornice sejo za pol ure prekiniti.

Ko se je seja nadaljevala, je vladna večina izglasovala predlog, da se parlamentarno zasedanje odloži do 4. februarja. Zavrnili so z nekaj glasovi večino predlog opozicije, da se zasedanje nadaljuje z pravico o ukrepih, s katerimi naj bi se ublažila sedanja splošna kriza.

Usodna eksplozija v angleškem rudniku

London, 26. januarja AA. V premogovniku Glamorgan v Južnem Walesu se je snoči pripetila huda eksplozija, pri kateri je bilo 11 rudarjev ubitih. V premogovniku je bilo tedaj 100 ljudi. Mnogo oseb je ranjenih.

Preureditev teritorialne pristojnosti tehničnih razdelkov v naši banovini

Ljubljana, 26. januarja AA. S svojim rešenjem z dne 5. t. m. br. 416 je gospod minister za gradbe odredil, da se glede izvajanja tehničnih poslov:

- 1) kovevski srez izloči iz pristojnosti tehničnega razdelka v Novem mestu in prideli tehničnemu razdelku v Ljubljani;
- 2) čabarski srez izloči iz pristojnosti tehničnega razdelka v Ljubljani in prideli tehničnemu razdelku v Ogulinu;
- 3) sreza Crnomelj in Metlika izločita iz pristojnosti tehničnega razdelka v Karlovcu in pridelita tehničnemu razdelku v Novem mestu;
- 4) dravogradski srez izloči iz pristojnosti tehničnega razdelka v Celju in prideli tehničnemu razdelku v Mariboru.

Preureditev teritorialne pristojnosti prizadetih tehničnih razdelkov v smislu zgoraj navedenih odredb mora biti izvršena najkasneje do 29. februarja.

Vremenska napoved

Zagrebačka napoved za danes: Oblačno, stalno, hladno, megleno. — Situacija večerajšnja dne: Močan antiklon se vedno bolj širi po vsem evropskem kontinentu in že povsem prevladuje nad vso južno in centralno Evropo. Nad Jadransko in Sredozemskim morjem je prišel do veljave relativni minimum. Visoki barometrijski pritisk je prišel v zvezo tudi že z azijskim maksimumom, depresija pa se je umaknila na skrajni evropski sever. V poslednjih 24 urah je pritisk porasel za 0.1—1.5 milimetra v Primorju in neznatno tudi v zapadnih posorjih, drugod je padel za 0.1—3.5 mm, najbolj v centru države. Temperature so padle povprečno za 1—5 stopenj, najbolj v Primorju in v gorskih krajih na zapadu države.

Dunajska vremenska napoved za sredo: V splošnem nobene bistvene izpremembe, na severu Avstrije mogoče nekaj padavin, nekoliko toplote.

Anketa o znižanju najemnin

Do kakega konkretnega sporazuma ni prišlo — Hišni posestniki odločno odklanjajo znižanje sedanjih najemnin

Beograd, 26. jan. p. Danes je bila zaključena anketa o znižanju najemnin za stanovanja in lokale. Anketa je zasedala danes ves dan do 20.30 zvečer ter je 49 govorikov obrazložilo stališče korporacij, ki jih zastopajo. Med drugimi je danes govoril tudi predsednik Zveze hišnih posestnikov za dravsko banovino G. Frelih. Proti pričakovanju na anketi ni prišlo do kakega konkretnega sporazuma, ker so zastopniki hišnih posestnikov odločno odklanjali vsako znižanje sedanjih najemnin. Edini rezultat ankete je ta, da je ministristvo za socialno politiko dobilo jasno sliko položaja in stališča, ki ga zavzemata obe strani. Na podlagi zbrane gradiva bo morala sedaj ministristvo točno proučiti ves položaj in na podlagi tega izdati ukrepe, ki jih bo smatralo za primerne in potrebne.

Kakor včeraj so zastopniki najemnikov tudi danes poudarjali neobhodno potrebo, da se znižajo najemnine povprečno za 30 odstotkov, ker sedanje visoke najemnine povečujejo socialno bedo in krčijo kupno moč prebivalstva.

Zastopnik delavske zbornice iz Sarajeva Petar Rajković je v svojem govoru poudarjal, da morajo tako država kakor banovine in občine po zgledu ljubljanske mestne občine z vsemi sredstvi podpirati gradbeno delavnost zlasti pa graditev cenjenih stanovanj. Palač in razkošnih stanovanj je že preveč, povsod pa se čuti pomanjkanje mahih stanovanj, ki pridejo v prvi vrsti v poštev za delavstvo, uradniki in sploh slabše situirane sroje.

Zastopnik zbornice za TOI v Splitu Mirko Puijić je zavračal zahteve najemnikov in se odločno protivil zopetni uvedbi stanovanjske zaštite in maksimiranja najemnin v kakršnikoli obliki. V imenu hišnih posestnikov so govorili Mita Vasević iz Osjeka, Ceda Pavlović iz Zagreba, Ivan Bežić iz Beograda, Juraj Čačković, predsednik glavne zveze hišnih posestnikov in G. Ivan Frelih, predsednik društva hišnih posestnikov iz Ljubljane. Vsi so dokazovali, da preživljajo hišni posestniki prav tako hudo krizo, kakor ostali sloji prebivalstva. Če so najemnine sedaj nekoliko višje, kakor so bile poprej, so pa zaradi tega dolga desetletja v dobi stanovanjske zaštite doprinesli hišni posestniki najtežje žrtve v korist splošnosti.

G. Frelih je v svojem govoru zlasti zavračal vsako zahtevo po znižanju najemnin in pobijal trditve G. Tavčarja, češ, da so hišni posestniki v Ljubljani v enem letu povisali najemnine za 7 milijonov Trčil je, da je res baš nasprotno in da so se v Ljubljani v teku zadnjih dveh let znižale najemnine za 7 milijonov. Vsako nadaljnje znižanje najemnin pa je nemogoče vse tako dolgo, dokler se ne bodo znižale tudi občinske, banovinske in državne davke. Navajal je, da so stanovanja v dravski banovini prav za prav najcenejša ter da se dobe na Jemnicih, v Trbovljah in drugih industrijskih krajih enosobna stanovanja za 80 do 120, dvosobna za 200 do 300 Din, a v Ljubljani, kjer so stanovanja najdražja stane enosobno stanovanje 200 do 400 Din, dvosobno 500 do 800, a triosobno 900 do 1300 Din. Znižanje najemnin na predvotno paritetno smatra za krivično tudi v etarih blišeh, kjer so hišni posestniki z uvedbo elektrike razsvetljave, vodovoda in kanalizacije mnogo investirali ter zlasti v zadnjih letih svoja poslopja kar najbolj modernizirali. Nove zgradbe so oproščene davkov in temu je pripisati, da so danes najemnine med etarimi in novimi

zgradbami izenačene. Po njegovem mnenju je absolutno nepotrebno in stvari samo škodljivo, če bi se zopet vmešavala država v stanovanjsko vprašanje.

Slično stališče je zavzel tudi zastopnik gradbenih podjetij Dušan Gjorgjević. Minister za socialno politiko G. Ivan Pucelj je izrazil željo, naj se anketa ne zadovolji z golimi ugotovitvami, nego naj išče konkretnih predlogov in sproži primerne ideje, da bi se čimprej prišlo do cilja. Vsak zakonski ukrep pomenja vmešavanje v privatno svojino in to pretega kompetenco ministristva socialne politike. Zakon more predlagati samo vlada in zaradi tega bi bilo umestnejše, da se najde sporazum brez prisilnih ukrepov.

Ob 8. zvečer je načelnik ministristva za socialno politiko dr. Hofmanović zaključil anketo z ugotovitvijo, da je prožila dovolj gradiva za proučitev dejanskega položaja ter da bo ministristvo na podlagi tega gradiva, ki ga bo skrbno proučilo, storilo nadaljnje korake.

Angleška banka vrnila 30 milijonov funtov

London, 26. jan. AA. Po objavi poročila Angleške banke, da bo prihodnji teden vrnila v celoti kredite newyorški Federalni rezervni banki in Francoski banki, je funt davi precej poskočil. V Newyoriku je funt poskočil nasproti snočni notaciji od 3.44 na 3.4675 dolara.

Poročilo angleške banke pravi: Angleška banka bo 1. februarja v celoti vrnila dolžan kredit od 15 milijonov funtov Francoski banki in prav toliko newyorški Federalni rezervni banki. Zlate rezerve Angleške banke bodo ostale kljub temu nespremenjene.

Times pravi, da je ta vez zlasti razveseljiva. Mnogo so pripomogle k izboljšanju tečaja funta prodaje zlata iz Indije v Anglijo. Nihče ni pričakoval, da bodo Indijci, ki so v zadnjih 30 letih zbraali in tesaurirali približno 350 milijonov funtov zlata, pričeli to zlato prodajati. Od 21. septembra do danes je prišlo iz Indije za 300 milijonov funtov zlata, ki še prihaja. Tako je Indija koristila sebi in svetovnemu gospodarstvu. V celoti bo Angleška banka plačala 30 milijonov funtov, kar predstavlja 2640 milijonov franc. frankov.

Ponesrečena revolucija v Salvadorju

Newyork, 26. jan. AA. Iz San Salvadorja proročajo, da je generalni guverner salvadorske republike Martinez popuoln gospodar položaja. Zdi se, da so bili komunisti, ko so izvajali revolucijo, v zmoti, menič, da Zedinjene države novega guvernerja zaradi njegove slabosti niso priznale. Po vseh, ki so kljub strogi cenzuri prispeli v Newyork, je bila vstaja v republiki Salvador zelo resna, vendar se je po hudih bojih izjalovila. Kakor poročajo dopisniki lista »Newyork Times« iz Parame, so imele vladne in uporniške čete v teh bojih nad 600 mrtvih.

Nunci Pellgrinetti pri papežu

Rim, 25. januarja 2. Papež je sprejel v posebni javnični nuncija v Beogradu, nadškofa Pellgrinetti, ki se že nekaj dni muči v Rimu.

Naši kraji in ljudje

70-letnica zaslužnega vzgojitelja

Ljubljana, 26. januarja. 70-letnico rojstva praznuje upokojeni nadučitelj g. Drago Benedik, ki je v Hradeckega vasi in Štepanji vasi zelo popularna osebnost. Vsi čislajo vedno dobrovoljnega in vedrega ter pri visoki starosti še vedno čilnega moža.



G. Benedik je pristi Ljubljančan. Ko je bil še otrok, je njegov oče kupil hišo v Hradeckega vasi št. 44, kjer je žubil prebil svoja otroška in dijaška leta in kjer uživa sedaj svoj zaslužni pokoj. Učitelj je postal l. 1882, učiteljsko službo pa je nastopil na Brezovici pri Ljubljani. Tu je služboval le kratko dobo ter prevzel novo učiteljsko mesto na Ledini nad Idrijo, potem v Smledniku, kjer je služboval preko 10 let in se je naposled vrnil na svoje prvo službeno mesto na Brezovico, kjer je učiteljeval celih 23 let, vse do upokojitve v letu 1922. Njegovo učiteljsko službovanje je bilo vzorno in poštovno, polno uspehov tudi v najtežjih dobach razvijajočega se ljudskega šolstva. Od orve svoje službe do danes je ostal dober tovariš in družabnik, svoje javno delovanje pa je v glavnem omejeval na to, kar najbolj prija njegovemu blagumu in dobrodušnemu značaju: na petje in na vrtnarstvo. Na Brezovici je ustanovil in vodil pevski zbor, sadjejeje in vrtnarstvo pa še danes goji na svoji domačiji. Vedno je bil tudi zaveden narodnjak in ima zlasti dosti zaslug za sokolsko društvo v Štepanji vasi. Zavedni narodnjaki so tudi vsi njegovi dobro preskrbljeni otroci, njegova življenjska družica ga. Marija pa je vzorna predsednica štepanjskih Kolaščev.

Ob jubileju se pridružujemo tudi mi mnogostevnim prijateljem v želji, da bi zaslužni vzgojitelj še dolgo srečno užival odmore svojega delovanja.

Svetal dan na Bledu

Pretekla nedelja je Bledu prinesla prekrasno vreme. V zgodnjih urah je pokrival gost meglen pajčolan vso okolico. Okoli 9. se je začelo svitati. Lahen vetrček je pritisnil neprijetno posetnico iz doline proti okoliškim goram, tako da so bili vrhovi zastrti, pobočja pa so se videla kakor nekaka temna modrikasta ograja. Nedomada je od nekdaj prodrla sonce in razlilo zlate žarke po vsej kotlini. Z mrzlega jezera se ti je odprl krasen pogled: na jugu velenstni letoviščarski monumentalni stavbi Parkhotela in Toplice, malo dalje na desno proti Zaki se je blestel kraljevi dvorec Suvohor, kakor bi dremal na pobočju, a križčku beli orel. Še naprej se ti je pokazal svet v naravnih krasoti, kamor človeška roka še ni postavila bivališča. Na drugi strani je sijal v zlatem soncu stari očiak Blejski grad, podoban ogromnemu kušarju, ki se je leno zleknil na skalo, da mu prijetna toplota ogreje premrzle ude. Kratko rečeno, bila je nedelja, kakršno si mora predočiti le najbujnejša fantazija mestnega človeka, ki ga je srečno naključje prineslo iz mrkih mestnih ulic v gorenski raj.

Po končani sokolski smučarski tekmi me je nekaj gnalo na jezero. Skoro vsa gladina je zmrzla, le na nekaterih mestih je led odstranjen. Tu se kopljejo snežnobeli labudi ali pa čepi kakor pingvini na ledu in stegujejo svoje dolge vratove proti soncu. Pred grajskim kopalščem stoji gruča ljudi. Ze od daleč vidim, da opazujejo drsalcu, ki je s svojimi elegantnimi kretnjami milo kazal, da mora biti od »foha«. Stopim bližje in se nemalo začudim, ko spoznam starega znanca Schwaba. Bridko mi je po-

tožil, da je že delj časa na Bledu, da pa je bila vedno taka megla, da ni mogel trenirati. Schwab je danes najresnejši kandidat za jugoslovanskega prvaka v umetnem drsanju. Led sicer ni bil idealno gladek in ni dopuščal gladko izpeljanih likov — navzlic temu sem dobil vtis, da je Schwab dobro pripravljen na bližnje prvenstvo, ki se bo vršilo v začetku februarja v Ljubljani. Sola mu gre dobro, prosto drsanje še bolje: razne piruete, Axel Paulsen in Mond so le nekatere malenkosti iz njegovega obilnega programa. Škoda, da se je že odpravil domov.

Popoldne je bila seveda Zaka središče zanimanja. Tu so tekmovali na skakalnici sokolski smučarji. Tudi na jezeru je bilo živahno. Česa lepšega si moreš misliti kakor je motoskijöring. Za motociklistom s

prikolico se je držala na dolgi vrvi dolga vrsta smučarjev, ki je s 100 kilometrsko hitrostjo drsela po ravni jezerski gladini. Bilo j. ve. motociklov — res edinstvena slika lepe zimske zabave.

V večerilo se je držala na dolgi vrvi dolga vrsta smučarjev, ki je s 100 kilometrsko hitrostjo drsela po ravni jezerski gladini. Bilo j. ve. motociklov — res edinstvena slika lepe zimske zabave.

V večerilo se je držala na dolgi vrvi dolga vrsta smučarjev, ki je s 100 kilometrsko hitrostjo drsela po ravni jezerski gladini. Bilo j. ve. motociklov — res edinstvena slika lepe zimske zabave.

Nova žrtev tihotapstva Graničarji ustrelili 18letnega tihotapca tobaka

Dolnja Lendava, 26. januarja. Ni še leto dni tega, ko je poročalo »Jutro« o tragični smrti tihotapca, očeta petih otrok, Kozlarja iz Trnja, ki ga je organ finančnega oddelka v Pincah ustrelil na begu. Pričakoval je vsakdo, da bodo česti smrtni primeri izpametovali ljudi, da opuste neplodni in nedopustni posel tihotapstva. Vedno nove žrtve pa pričajo, da se nekateri nikakor nečesto ločijo od tihotapčevstva.

Najnovejša žrtev je postal fant, ki je v tako tragičnih okoliščinah moral umreti v cvetu mladosti, da je vest o žalostni smrti mladega tihotapca pretresla vso okolico. 18-letni Ivan Tkalec, sin posestnika iz Ferketince, občina Podturen v Medmurgu, se je s petimi drugimi tihotapci vračal v noči od 22. na 23. januarja iz Madžarske

čez mejo pri prekmurski vasi Pince. To večjo družbo tihotapcev so opazili stražarji graničarji in jo pozvali, naj se preda. Vseh šest tihotapcev pa se je spustilo v divji beg v smeri proti Muri. Dva službojoča graničarja sta nato rabila orožje. Ker je bila tema, sta šele drugi dan našla v Murski šumi mrtveca, ki ga je bil zadel strel. Pri mrtvecu je bila polna vreča tobaka in nedaleč stran se ena vreča, ki jo je odvrnil eden izmed pobeglih.

Tragična zadeva je bila takoj prijavljena sreskemu načelstvu v Dolnji Lendavi. Na kraj se je podala sodna komisija z zdravniki, da se je ugotovil dejanski stan. Mladí tihotapec je bil zadel v tilnik, projektil je šel skozi glavo ter izstopil skozi usta. Za ostalimi pobeglimi tihotapci zaenkrat ni sledu.

Žalosten konec starega sovraštva

V Zgornji Besnici je lovski čuvaj ustrelil sorodnika

Kranj, 26. januarja. Malo vasico Zgornjo Besnico, ki leži pod Sv. Joštom, dobro uro hoda od Kranja, je včeraj v dopoldanskih urah pretresla žalostna novica: staro sovraštvo med oddaljenima sorodnikoma, 60-letnim lovskim čuvajem, uslužbenem pri restavraciji na posestniku Šmidu v Kranju, Francem Magušarjem, in 38-letnim posestnikom iz Zgornje Besnice, očetom treh neprekosljenih otrok, Mihaelom Bernikom, se je končalo z ubojem.

Stara sovražnika sta se včeraj nenadoma srečala na poti, ki vodi iz vasi proti gozdu Zarovniku. Bernik je bil namenjen z vozom po pesek, ki ga je potreboval za neka popravila na svojem posestvu. Takoj za vasio s »mu je pridružil lovski čuvaj Magušar, ki je bil oborožen s puško in namenjen po svojih službenih poth. Stara nasprotnika sta se takoj začela pripravljati. Na poti ju je srečal mali posestnik Franc Bešter, ki je že od daleč čul razburljiv pogovor, razumel pa je iz vsega samo to, da je Bernik dejal: »Če že misliš, pa sumi, meni tako ni do življenja.« Slišal je tudi Magušarjev odgovor: »Daj mi no že mir.« Mož, ki je dobro poznal stara nasprotnika, se za pripranje ni dosti zmenil, postal pa je pozoren, ko je bil že kakih 300 m daleč proti vasi in je naenkrat odjeknil strel. Tedaj je bil ravno pred kovačijo izven vasi in je kovaču še dejal, da se je med lovskim čuvajem in Bernikom najbrž nekaj zgodilo.

In res, baš tedaj se je krvavo zaključilo staro sovraštvo. Po pripovedovanju Magušarja se je vse odigralo takole: Med pripravo sta prišla z Bernikom v gozd, kjer je začel ta nalagati pesek na svoj voz. Naenkrat pa je Bernik skočil proti Magušarju, ga zgrabil za puško s koliko silo, da mu je odrgal jermen od puške, potem pa je potegnil revolver in sprožil proti njemu. Kroglja ni zadela. Magušar pravi, da je tedaj sam stopil par korakov nazaj iz lovske puške ustrelil v samoohranbi proti Berniku, ki se je zadel v prvi takoj zgrudil na tla. Magušar je nato odhitel s konjem v vas najprej na Bernikov dom in ker tam ni bilo nikogar doma, na obično, kjer pa tudi ni mogel najti tajnika. Od občane se je napotil domov, se preoblekel in odšel v Kranj na orožniško postajo ter prijavil ves dogodek.

Orožniška patrulja se je takoj napotila z njim na določeno mesto, kjer so v mlaki krvi našli Bernika mrtvega. Magušar je orožnikom med potjo izročil svojo puško in revolver, iz katerega je najbrž baje streljal pokojni Bernik. Bernikova žena, ki je Maušarjeva bližnja sorodnica, pa je orožnikom zatrjevala, da izročila samokres ni bil last njenega moža. Od doma je prinesla pravi samokres in ga izročila orožnikom. Kraj krvavega dogodka z žrtvijo vred so zadržali orožniki in danes je prišla tja sodna komisija, da bi mogla iz preiskave terena dognati, kako se je v resnici odigrala krvava tragedija.

Ljudje, ki nimajo postelje

Ponočne racije ljubljanskih policijskih organov

Ljubljana, 26. januarja. Ko se zgine nad mesto temni obok noči, ozive razsvetljene ulice. Ljudje hite z dela domov, nekateri prav trudni, ki komaj čakajo, da se spravijo k počitku. V mnogih hišah vlada že popoln pokoj, ko se po gostilnicah in kavarnah še vedno zabavajo ljudje, ki pa tudi vedo, kje so njihovi domovi in kje bodo našli počitek. Hudo pa je za zbegane, brezdomne in brezposelne, ki tavajo podnevi okrog mesta, iščejo priložnostne zaposlitve, a na večer ne vedo ne kod ne kam. V poznih nočnih urah še ta in oni bega po mestu ali periferiji in premišlja, kje bo našel skromno zavetišče za sen, ki se mu krade na oči.

TRADER HORN

Ljubljana raste na šir in skriva v sebi znatno množico takih revežev, ki komaj najdejo streho nad seboj. To so pokazale izjave v zadnjih dneh prirejene policijske racije, ko so varnostni organi preiskovali skrite kotičke v mestu samem in še bolj temna skrivališča v vseh naših predmestjih. Zalotili so posameznike, prslonjene in speče od stenah hiš, za ograjama, a tudi kar prosto na hodnikih. Med njimi so bili napol zmrzli ljudje ne samo starejši možje, marveč tudi prav mladi, ki jih je prignala sila z dežele v mesto, kjer so upali najti službuzla in kruha. Še huje stvari so odkrili varnostni organi po raznih hlevih in predmestjih. Na hlevskih podstrešjih spijo hlapi v senu, vendar navadno ne sami. Več takih skritih zatočišč je izsledila policija v zadnjem času v Šiški, dalje na Tržaški cesti, v Trnovem, največ pa v vodmatskem okraju. Hlapci so iskane ženske pred policijo navadno skrivali in jih pred

stražniki ali detektivji pokrivali s senom, vendar so jih na take stvari že vajeni policijski organi vendarle izsledili in jih spravili na policijo. Tudi v pretekli noči so poklopili varnostni organi šest takih žensk, ki so se zadrževale v družbi moških na hlevskih podstrešjih in šupah.

Pri zaslišanju na policiji so izjavile, da so se teh prenočišč posluževale trajno, in sicer zaradi sile. »Pač nismo nikjer drugje dobile prenočišča,« so odgovarjale skoro apatično. Aretiranke so bile tudi zdravnisho preiskane in je večina njih romala v bolnico.

Zveza ribarskih društev za dravsko banovino

24. januarja se je vršila v Celju seja vseh treh ribarskih društev dravske banovine, zastopanih po gg. profesorju Čotiču, dr. Drnovšku in dr. Fluderniku za mariborsko, po gg. dr. Kotniku in Zorku za celjsko i. po gg. Bogataju, Sulcu in Malenšku za ljubljansko društvo. Razpravljalo se je o raznih prošnjah, težkočah in željah posameznih društev. Ker so cilji usmerjeni za skupni interes vsega ribarstva v dravski banovini, je bila enodušna zahteva, da se osnuje zveza vseh ribarskih društev v dravski banovini.

Predsednik seje g. Bogataj je predlagal, naj se ustanovi pripravljalni odbor, katerega se poveri naloga, da sestavi zahtevna pravila najkasneje do 1. marca letos. Predlog je bil soglasno sprejet. Izvoljeni so bili: za mariborsko Ribarsko društvo g. prof. Čotič, za celjsko Ribarsko društvo

Uboj, tatvina in nasilje pred sodniki

štiri značilne razprave pred malim senatom

Ljubljana, 26. januarja. Po novem letu je bil danes prvi razpravni program kazenskega malega senata obsežnejši in pestrejši. Ena razprava je nudila žalostno sliko bede in stiske, hkrati pa je vsem v svari, da se je treba varovati tatvin na kolodvorih. Trdi so kazenski paragrafi proti nesrečnikom, ki segajo po železnem premogu. Najnižja kazen za malediktost je 3 mesece strogega zapora.

Krvav spopad na Dunajski cesti. 25-letni oženjeni delavec Ibrahim Hanžič, ki stanuje ob Vodovodni cesti v baraki mestne jame, je bil maja lani obsojen na 6 mesecev strogega zapora zaradi prekorajenja silobrana. Ker sta se proti tej sodbi pritožila i državni tožilec i obtoženec, je stot sedmoredice odredil novo razpravo, ki se je danes dopoldne vršila pred malim senatom pod predsedstvom s. o. s. g. Antona Mladica.

Dne 2. aprila lani je prišlo med Francozom Strajnerjem in mušmanom Hanžičem do spopada na Dunajski cesti v bližini Linhartove ulice. Hanžič je potegnil dolg bosanski nož in sunil Strajnerja v prsi. Ranjenec je po treh urah podlegel zaradi izkrvavitve. Uboja obtoženi Hanžič se je zagovarjal s silobranom, poudarjajoč, da je bil v usodnem trenutku silno razburjen. Mali senat ga je danes obsodil zaradi prekorajenja silobrana na 3 mesece strogega zapora. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi pretežke kazni.

Za 40 kg premoga — 3 mesece. Poglebno je stopil pred sodnike 29-letni samski delavec Jože. Policija pravi, da je brez stalnega bivališča. Jože ni mnogo govoril in razprava ni trajala niti pol ure. Obtožnica mu očita, da je 5. januarja letos poskusil s prostega tira glavnega kolodvora odnesti kakih 40 kg premoga v vrednosti 12 Din in da je tako zakrivil zločinstvo poskušene tatvine.

»Ali je res tako?« je vprašal predsednik. »Da! Tako je!« je Jože odvrnil in umolknil. Predsednik pa je navajal: Proti večeru je tiskrat opazil policijski stražnik vrečo premoga, ki je bila naslonjena na odhajač tovnega vagona. Počakal je. In prišel je obtoženec po vrečo. Skupno z železnimi detektivom sta ga prijela. V preiskavi je Jože povedal, da že dva dni ni jedel. Premog je nabral po tiru in ga je hotel prodati, da bi si kupil jedi.

»Zakaj pa ne greste v delavsko kuhinjo?« je poborjal predsednik obtoženca. »Če pa ni denarja!« je vzkljnil Jože.

Predsednik je nadalje ugotovil, da je bil Jože 8 mesecev brez stalnega službuzla in da se je preživljal le s priložnostnim delom na kolodvoru.

Sodba se glasi na 3 mesece strogega zapora. Predsednik je poudaril, da je sodišče upoštevalo pač vse olajševalne okoliščine in stisko, toda ni moglo iti pod najnižjo kazen 3 mesecev. Ali sprejmete kazen? je vprašal predsednik. »Sprejemem.« je odvrnil Jože in zaslužile so se mu oči.

Dva sovražnika policije.

Ljudje, čim manj imate opravka z organi javne varnosti, tem bolje za vas! Stroge so kazni za one, ki se upirajo organom držav-

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Samo še danes ob 4., 8 in 9 1/2 zvečer

sloviti komik

Feliks Bressart

v komediji

Pisarniški ravnatelj

Dopolnilo Foxov zvočni tednik.

g. dr. Kotnik, za ljubljansko Ribarsko društvo predsednik g. Pustoslemšek, za Uduženje samolastnih ribiških revirjev pa g. inž. Tavčar. Društvo se bo imenovalo Zveza ribarskih društev v drav. banovini s sedežem v Ljubljani.

Po zaključku se je otvorila živahna debata o nadaljnjih smernicah za uspešni razvoj sportnega ribištva. Po zaključku seje so se zastopniki društev razšli v zavesti, da se je storil s tem prvi korak k tesnejšemu zblizanju in delovanju v prospeh sportnega ribištva in ribogojstva.

ne oblasti. Tri mesece najnižja kazen!

— Nikoli več ne pridem v Ljubljano, — je po končani razpravi pristavil očeki Jože P., Savinjanec, ko je čislal sodbo, da bo sedel 3 cele mesece v zaporu, ker se je za stražnikom ruval in ga suval. Dejanje je bil izvršil lani 22. novembra, torej dva dni potem, ko je stopila v veljavo novele h kazenskemu zakonu. Bil je nekoliko vinen, toda to ni izgovor.

Mizarski pomočnik Lojze J. iz Dolnje Logate je bil lani septembra in oktobra na vojaškem dopustu. Prišel je od 1. pontonskega polka iz Sabca. V vlaklu je hud osuval in opeoval službojočega kontrolnega oornika z Raketa, pozneje pa v Ljubljani še stražnika. Tudi Lojze se je izgovarjal pred sodniki s popolno pijanostjo. A mali senat ga je obsodil na 4 mesece strogega zapora in na 120 Din denarne kazni ali še 2 dni zapora.

Uboj šolarja pred šolskim poslopjem

Novo mesto, 26. januarja. Žalostnemu dogodku v Nemški vasi je sledil nov, še usodnejši spopad med šolarji. V soboto po končanem pouku so se v Dolnji topli rebrvi v občini Smuki začeli pred šolo pretepati štirje šolarji, ki so se že dalje časa mirzili med seboj. Fantki v starosti od 12 do 14 let so se kar nemisljeno krepelili s puščicami, v katerih imajo svinčnike in peresnike, segli pa so tudi po količih. Ko se je bitka najbolj razvnela, je neki 13-letni bojevitež udaril 14-letnega Feliksa Schneiderja s puščico pod desno uho s tako močjo, da se je Feliks na mestu zgrudil in v nekaj minutah izdihnil. Pogreb nesrečne mladice žrtve šolarске vročernosti se je vršil večeraj ob veliki udeležbi šolske mladine in ljudstva iz vse smuške fare.

Za vso vas nevaren ogenj

Murska Sobota, 26. januarja. Pred dnevi je začela pri posestniku Benčiku v Kupšinih gorištrah sramba za slamo, ki jo je otrok po neprevidnosti zažgal. Tamošnje gasilno društvo je bilo takoj na mestu, da lokalizira požar, ki bi lahko postal katastrofalen za vso vas, saj so hiše po večini lesene in krite s slamo. Pogumni gasilec Nemeč Jožef, ki je z rokami trgal gorečo slamo raz streho, je dobil občutne opekline. To je bil v kratkem času že tretji požar v tamošnji vasi. Domače gasilno društvo je kljub skromnim sredstvom vedno na mestu.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migreni, otoplost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatvanju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KULTURNI PREGLED

Iz naše glasbene kronike

„Zbori“

S šestu številko je zborovska revija »Zbori« zaključila svoj sedmi letnik. Težko in važno delo, ki ga ima opravljati urednik take revije, je v večjih rokah Zorka Prelovača, dolgoletnega zborovodje »Ljubljanskega Zvona«, ki ima gotovo največ zaslug, da »Zbori« sedaj še redno izhajajo toliko let in da jih tudi sedanja kriza še ni poržala. Tudi zadnja številka preteklega letnika obsega književno in glasbeno prilogo. Prva prinaša na vnodnem mestu oris obel jubilejev ljubljanske Glasbene Maticе s sliko ravnatelja Mateja Hubada. Sledi lirčna Kuničeva pesem »Kada moja deklica...« in nato dr. Mantuanijev posvetilo skladatelju Emilu Hochreiterju (s sliko). Skladatelji, ki se tu pri nas izven cerkvene glasbe le redko izvaia, ki pa je nekoč deloval pri nas kot skladatelj in ki sedaj slavi 60-letnico, je dobil v biografu vnetega častilca in kronista. V tej številki naidemo tudi daljše poročilo o ljubljanskih opernih predstavah, črtico o Adolfu Gröbningu ter mnogo drobnih poročil.

Glasbeni del prinaša Juvandčvo »Slovankor« za moški zbor, lahko skladbo starejšega sloga, izvedljive tudi v šbkejših zborih. Tomčevu belokranjsko »Gremo v goro viš«, ki je dokaj originalno izpeljana, dr. Dolinarjevo pesem »Prevevta rešnja krič za mešan zbor z orgami, spočetka kanonična, nato homofona skladba za zrelejša združnja. Sledi Gröbningov ženski zbor »Dekle

pri oknu, sveža, lahka pesmica, skoz in skoz diatonični in torej brez posebnih intonacijskih potežkoč. Od samosppevov je zastopana Prelovačeva »Bela noč«, prav tako lahko izvedljiva in nekomplcirana pesem za tenorski solo s preprosto klavirjo; po nli bodo naši koncertni tenoristi gotovo radi segli.

V celoti prav posrečena številka, ki je vredna vse pozornosti, kakor »Zbori« sploh. (L. M. S.)

Emil Adamič, „Album za mlade pevce“

Nedavno je izšel v založbi Glasbene Maticе ljubljanske drugi zvezek Adamičevega »Albuma za mlade pevce«, ki obsega dvodelno skladbo za mladinski zbor s spremljavo klavirja. Zvezek je namenjen poživljajočemu glasbenemu pouku na meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah in bo kot tak gotovo vsem pevskim pedagogom na navedenih šolah izredno dobrodošel. V zvezku je zbranih 12 pesmi različnega značaja, od katerih je bila prva (brez klavirske spremljave) priobčena, če se prav spominjam, v Kumarjevi zbirki otroških pesmi. Njeno mesto je nedvomno tudi v tej novi zbirki, saj se odlikuje po posebno sveži invenciji.

Adamič je naš najpodojvitejši skladatelj mladinskih skladb in tudi najbolj zadene priprosti, sveži in živahni ter naivni ton,

ki pritiče takim skladbam. Vsako pesmico karakterizira na svojevtrsten in prikupen način: posebno uspele so v vsakem pogledu prva »Ciganka«, tretja »Oklepa zima ledeni grade«, četrta in peta (obe »Božični«). Zelo hvaležne pa bodo seveda tudi ostale, osobito poskočne »Dudeldalčiki«, »Tepežniki«, »Posmehtulja neumitilke!« in »Belokranjsko narodno kolo«. Posebnost zbirke sta tudi dva kánona, oba v prvi, odn. oktavi, drugi zrcalni, ki pa vzlic svoji umetničnosti vplivata priprosto, sprevno. Klavirska spremljava pri vseh pesmih je dokaj pestra in ponekod tudi ne prav lahka; vendar tudi kolikaj izvežbanemu lapku ne bo delala prav velikih preglavic. Besedila pesmi so povzeta deloma iz narodnega zaklada, deloma iz mladinskih pesnitvev.

Adamičev »Album za mlade pevce« izpolnjuje močno občutno vrzel v naši pedagoški glasbeni literaturi in ga je torej ne le pozdraviti kot novost na glasbeno-književnem trgu, temveč tudi priporočati v čim izdatnejše razširjenje. (L. M. S.)

Slavko Osterc, „Oče naš“

Na jubilejem koncertu Glasbene Maticе ljubljanske dne 4. januarja t. l. je bil prvič izvajal Osterc mešani zbor »Oče naš« in sedaj ga je Glasbena Matica izdala v svoji ediciji. Besedilo je priredil dr. Rajko Nabitkal, kateremu je skladba tudi posvečena. Kompozicija je trdelina: prvi del je mešan zbor, drugi za ženski in zadnji zopet za mešan zbor. Pisana je kontrapunktično, sicer povečini diatonično, vendar brez naslonitve na katerikoli tonovski način. Zaključni se s kratkim fugatom na »Amen« ter zveni, izvajana po tako odličnem kor-

pusu, kot je Matični zbor, odlično. Za šbkejšo zboro pa zaradi svojih intonacijskih težkoč, prostosti postopov in ostalih zahtev, ki jih stavi do tehnične in muzikalnosti izvajalcev, ne prihaja v poštev. Glasbena Matica ima pravi, da nova dela naših skladateljev, ki jih izvaja na svojih sporedih, izdaja med svojimi edicijami tudi tedaj, če niso taka, da bi mogli upati na bogvekakšno odprado: kot dokument našega glasbenega življenja: kot važna in pomembna. (L. M. S.)

Naš Betetto

Ze dolgo se ni oglasil, kakor bi ne bil več naš. Sedaj pa poroča, da je zelo zaposlen, da kreira v novem opernem delu Roberta Hegerja »Bettler Namenlos« lepo, pa tudi težko ulogo. 22. t. m. je Monakovo proslavilo 75-letno rojstvo skladatelja V. Kienza. Uporizili so njegovega »Evanželimana«. Diriziral je sam kompozist, izredno simpatičen in za njegova leta zelo živahen mož, tip pravega starega »zemljičev« Avstrijca.

Dne 6. januarja t. l. je pel Betetto v novo insceniranem »Tannhäuserju« Landgrafa s krasnim uspehom. Najostrejši kritik dr. Pander je napisal o Betettovi kreaciji tole: »J. Betetto sang den Landgrafen mit prächtiger Linienführung seines voluminösen Basses. Prav tako pohvalno piše o Betettu Bayrischer Kurier: »Vorzüglich an seinem Platz der schöne und full'ge Bass Julius Betettos als Hermann.« Tako cenj tišina umetniške kvalitete našega Betetta. Kako ga cenimo mi? — — —

Velik uspeh ga. Antica Mitrovičeva v Zagrebu. Bivša članica ljubljanske opere, operna pevka ga. Antica Mitrovičeva, ki se je po velikih uspehih v Nemčiji vrnila v do-

movino (glej interview z njo v »Jutro« z dne 24. t. m.), je v nedeljo zopet nastopila v Zagrebu. Pred napolnjenim auditorijem je pela ulogo Rahe v znani Halevyjevi operi »Židovka«. Zagrebški listi beležijo, da je imela triumfalen uspeh. Z izrednim navdušenjem je občinstvo sprejelo priznana umetnico, ki bo poslej stalno pela v Zagrebu. Upamo, da bomo lahko go. Mitrovičevu kmalu zopet slišali tudi v Ljubljani.

Ado Darian v Vratislavi. Naš ugledni rojak, operni pevec Ado Darian, član opernega gledališča v Kaslu, je pred dnevi gostoval v velikim uspehom v Vratislavi. Nastopil je kot Adam v »Ptičarju«.

Janko Orofen. »Zgodovina Celjca. III. del. V založbi knjižarne Gorit & Leskovšek v Celju je pravkar izšel III. del »Zgodovine Celjca«, ki jo piše naš marljiv historiograf gosp. prof. Janko Orofen. Lično natiskan, 160 strani obseajoča knjižica obravnava Celje v novem veku, t. i. od l. 1456—1848. Snov je pregledno razdelila, slike pa prijetno izpopolnjuje besedilo. Posebno zanimiva so poglavja o stanju obrti in trgovine v novoveškem Celju. Knjižico toplo priporočamo vsem prijateljem domače zgodovine.

Nove knjige. Prejeli smo mladinsko knjigo: Iz torbe Kotičkovega strčka. Mirko Kunič, Ptiček z dvema ključnoma. Humoreske in pesmi za deco z ilustracijami Olafa Globočnika in J. Pukla. Izdala in založila Jugoslov. knjižarna v Ljubljani. (76 strani, cena broš. izvodov Din 26.—, vezanemu Din 36.—) — Poučni slovar. Sestavlil dr. Joža Glonar. Zvezek 26. Izdaja »Umetniška propaganda«. Vsebuje gesla Placht od Prahe. — Iz iste založbe: Domači vedež. 15. zvezek. Prinaša gradivo od »Močnatne jedi« do »Nora letca«.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

MARION DAVIES v vojaški šalo-
igrli.

Marijana

Smeh! Ob 4., pol 8. in 9. premiera!

Cene 4 in 6 Din.

prav verjetno, da ima prestopke na vesti skupina naščuvanih in zapeljanih ljudi, ki jih menda ne bo težko izslediti.

81.—Občni zbor Jugoslovenske matice, podružnica v Škofji Loki, bo uredi ob 20. v mestni posvetovalnici. Dnevni red običajen. Priloge polnočestno!

Iz Kranja

—V. vinski sejum bo največja atrakcija letošnje gasiške prireditve na Sveto. Na tej vinskih pokašnih bodo sodelovali najuglednejši veletrgovci z vinom in odlični posestniki vinogradov. Ne samo v Kranju in okolici, marveč po vsej Gorenski vladajo največje zanimanje za to prireditve; posebno pričakujejo prireditelji lepo udeležbo s strani gostilničarjev, ki bodo imeli priliko, da spoznajo najboljše kapljice. Vse zainteresirane vabimo, da ne zamude ugodne prilike.

Iz Trbovelj

—Poštna vest. Poštni direktorji smo zelo hvaležni, ker je dodelila pošti Trbovelje II se eno uradno moč. Bila je to že najna potreba, ker sam upravniki ni mogel zmagovati velikega prometa.

—Sokosko društvo je sklenilo, da glede na vladajočo krizo letos ne bo priredilo nobenih hrupnih veselja. Edina prireditve bo 1. februarja zaključni plesni venček.

Pravi pot za doseg

Iz belih zob

kakor tudi istočasno odstranitve neokusno barvanega zobnega obločka je sledeč:

Iztisnite malo količino Chlorodont zobne paste na suho Chlorodont zobno ščetko — t. j. specialna ščetka z zobčastim rezom — drgnite svoje zobe od vseh strani, kakor tudi od zgoraj navzdol. Pomotele šete nato ščetko v vodo, ter izplaknite si usta temeljito, grgraje s Chlorodont ustin vodo. Uspeh je presenetljiv! Neokusna barva zobnega obločka je izginila in ostane vam v ustih prijeten svež občutek.

Variuje se manjverjenih cenejših posmeh, ter zahtevajo izrecno le Chlorodont zobno pasto. Luba Din 8.—

Iz Ptuj

—Poizkus samomora. V ponedeljek ponoči (okoli 20. je službovali podnadredni pontonirski bataljona g. Horvat Ivan našel na železniškem mostu blizu mestnega parka, čez tračnice ležečo 33letno Jožeta Schunterjevo. O tem dogodku je obvestil policijsko stražnico. Na lice mesta se je podal stražnik, ki je nesrečno privedel na policijo, kjer so ugotovili, da je ženska nekoliko slabomerna. Pridrži! so jo čez noč v policijskem zaporu, nakar so jo drugega dne izročili materi v varstvo.

—Ogenj je nastal v prčkavnični mešanji g. Weissensteina na Minoritnem trgu 2. Gasilno društvo je bilo takoj na kcu mesta in ogelji hitro lokaliziralo. Zgorelo je podstrešje škoda je krita z zavarovalnico. Kako je nastal ogenj, bo ugotovila komisija.

Iz življenja na dežel

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU. Tukajšnja šola je zapustil upravitelj g. Španger, ker je premeščen s soprogo v Maribor. Na njegovo mesto je prišel naš domačin, znani šolski delavec in ustanovitelj Šokola pri Sv. Juriju ob Ščavnici g. Janko Belec.

GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sreda, 27.: Čvrtček za pečko. D. Čvrtček, 28.: Zaprtlo. Petek, 29.: Vzrok. C.

Začetek ob 20.

Sreda, 27.: Zaprtlo (generalka). Čvrtček, 28.: Trije mušketirji. Opereta. Premijera. Izven. Petek, 29.: Košana. B. Gostuje gosp. Josip Križar.

Ljubljanska drama. Danes se ponovi igra »Čvrtček za pečko, ki jo je napisal slavni pisatelj Dickens. Posamezne scene spremlja komorna godba od Goldmarka in jo igrajo člani opernega orkestra. Predstava je za red D. Drama pripravila Šavovo komedijo v petih dejanjih »Zdravnik na razpotju. Delo pripravila režiser gosp. Ciril Debevec.

Ljubljanska opera. Opozorimo na premijero Benatzkijeve operete »Trije mušketirji, ki bo v četrtek, dne 28. t. m. Delo je nastudiral režiser Bratko Kreft, muzikalno vodstvo je v rokah g. dr. Švare. Glavne vloge: Ana, Karlica — Polčeva, Ludvik, njen sin — Povhe ml. Kardinal — Magolič, Manon — Mamskova, Trije mušketirji: d'Artagnan — Peček, Porthos — Zupan, Aramis — Gostič, Leona Gungjenac, Miotte — Spanova. V ostalih vlogah sodelujejo: Mencinova, Kogejeva, Smernkoljeva, Simončič, Mohorič, Rus Josip, Ivelja, Sekula, Skrabar in Henci. Premijera bo izven abonmana. — V petek 29. t. m. se poje Konjovičeva izvirna opera »Košana. Ta večer nastop v ulogi božatega trgovca Hadži Tome g. Josip Križar, ki poje to partijo tudi v zagrebški operi. Ostala zasedba kakor običajno. Predstava bo za red B.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sreda, 27.: Zaprtlo. Čvrtček, 28.: Skorpion. A. Petek, 29.: Zaprtlo.

Iz mariborskega gledališča. V četrtek se ponovi »Skorpion«, učinkovita in originalna Kulundžičeva groteska. Red A. Mariborski podžupan, pisatelj R. Goluh, ki je že s svojim prvim večjim delom, s socialno dramo »Križar« vzbudil občo pozornost, je izročil gledališču novo delo »Groteska sedanjosti, ki je izredno posrečena in duhovita satira. To v naš dramski literaturi gotovo edinstveno in svojevredno grotesko pripravlja J. Kovič in bo njena krstna predstava v kratkem.

ki je pravkar odelužil svoj kadski rok. Na novo je nameščen na šolo tudi g. Fran Borke. — Pred kratkim nas je obiskal naš največji jugoslovenski glasnik, ki je pred šolsko mladino izvajal svojo umetnost. — Pred tednom se je izvršil občni zbor Šokola. Vse funkcije so zadovoljivo zasedle.

SV. URBAN PRI PTUJU. Šokolaška četa uprizar v nedeljo 31. t. m. ob 15. v šoli zabavno komedijo »Scampolo«. Igra prikazuje življenje uboge deklice, ki je dosegla s svojo odkritosrčnostjo in poštenostjo veliko srečo. Vse prijatelje in članstvo opozarjamo na to prireditev!

BREŽICE. Običajna prireditev božične narodne šole v Brežicah je letos glede na kritične čase odpadla. Obdarjenosti so bili 104 najsiromašnejši učenci te šole z obutvijo, obloko, perilom in drugim. Da se je ta dobrodelna akcija lahko izvršila, je zasluha vseh darovalcev, posebno tukajšnja Rdečega križa, ki je z izdatno podporo to tudi omogočil in obeh občin. Na tem mestu v imenu obdarovane šolske mladine vsem dobrotnikom najtoplejša zahvala.

RAJHENBURG V nedeljo 31. t. m. bo ob 15. v Sokolskem domu občni zbor podružnice CMD. Pozivajo se vsi rodočubci, da se sigurno udeležijo zborovanja in pokažejo s tem svojo voljo do dela na narodno-prosvetnem in narodno-obrambnem polju.

SOSTANJ. Občni zbor sokolskega društva bo drevi ob 20.15 v dvorani Sokolskega doma z običajnim dnevnim redom. Udeležba je za vse članstvo obvezna.

Sport

Table-tenis. turnir v Celju. V nedeljo se je vršil v Celju ping-pong turnir med moštvoma »S. J. S. U. Preporoda« in »Svit«. Turnir se je končal s sigurno zmago Preporodašev, ki so svoje nasprotnike nadkrijevali tako kot celota in kot posamezniki. Pri Celjanih sta dominirala Ogrizek in Čoh z ofenzivno, toda zelo enostransko igro. V obrambi sta oba malo nesigurna. Prav dobro igro sta pokazala tudi Furjan in Dolcher. Igra ostalih dveh je bila bolj elaba. S prirejanjem sličnih turnirjev pa bo moštvo zelo mnogo pridobilo, ker »Zpolaga« s talentiranimi močmi. Pri moštvo »Preporoda« se je izkazal Oto ki je gladko odpravil vse nasprotnike. Prav dobro sta se obnesla tudi Berto in Franci, ki sta prvi s finishem, drugi z nenadnim napadi depimirala nasprotnika. Dore, Kraško in Kamilo, so zagrali sicer dobro, toda premalo. Poznalo se jim je utrujenost in manjkanje treninga. Rezultat sam je bil 23 : 13 za »Preporoda«. Revanšni turnir se bo vršil v Ljubljani marca meseca.

Vremensko poročilo iz Kranjske gore ob 26. t. m.: barometer: 776 in pol mm. temperatura: —11 stop. C., vreme: jasno, večer: sever. Sneg, višina: 30 cm vrsta: snež. smuka: idealna, skakalnica: uporabna. sanklasičje: uporabno. Izgledi za nedeljo: odlični.

»Sportni list je zaradi nujnih objav JZSS za en dan zakasnil in bo zato izšel šele danes.

TSK Slovan (nogometna sekcija). Drevi ob 19. obvezen trening vseh nogometašev na Ledini (Kamenskoga ulica). Točno in vsi. Službojuči odbornik bo g. Bucik Anton.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Obilnat trenir prvega in rezervnega moštva v sredo ob 19.15 uri. V četrtek trenir odpadce. Zato se vrši v petek dne 29. t. m. strogo obvezen sestanek pri Mikliku. Smučarji Ilirijel Jutri ob 19. naj se sigurno udeležijo sestanka v kavarni Evropski, Subic, Sošterič, Modec, Rihar, Zuccato, Lombard, Banovec, Rupnik, Bleiweis in Kos. Važno zaradi poudarjenega prvenstva.

Zimski sport v škofjeloškem okolišu prav ni ne zaostaja za drugimi našimi zimskosportnimi postojankami. Res je sicer, da zunanji sportniki nimamo, a se zato vrste naših domačih smučarjev, ki razvijajo prav bojevitost, od leta do leta višajo. Težnja po smučanju je vprav čudovito zajela vse sloje in vrste škofjeloškega meščanstva. Smučarje gospodje in dame, šolska mladina in doračajočji. Dopoldnevni so tišji, pač pa se razvije takoj v prvih urah popoldneva po vseh dolinskih hribinah vrvenje in življenje, da le kaj. Škofjeloški smučarji so se slednje čase iz grada preselili v Puštal, kjer je v senčnih planjavah pod Burjovcem se vedno dovolj snega. Smuko v organiziranem smislu vodi Šokol, ki ima v smučarskem odseku svojih 100 pripadnikov, vstevši naraščaj. Smučarski odsek ima redno seje pod vodstvom br. Dolena Franca ml., kjer so bili že za letos storjeni prav lepi načrti, katerih izvedbo pa omenogotuje pomankanje snega. Predvidena tekma je naraščajni izostati in tudi z malimi izletji je trenutno slaba. Smučarji-zacetniki imajo strokovno vodstvo, ki jim ga nudita br. dr. Prošern, Zihelj in Zigon. Na blejsko župno tekmo Šokola je poslala Škofja Loka 4 patrolje, ki so se za začetek prav dobro plasirale. Posebne nade dajejo naraščajniki. Višje ležeči kraji so seveda odet trajno v belo in se večji izleti lahko neovirano vrše.

Smučarski klub Begunje sporoča, da se najavljeni poskusni ekoli na klubski skakalnici na klubovi prireditvi 2. februarja zaradi tehnične pogoške ne bodo vršili. Ostali program prireditve se bo vršil v polnem obsegu.

SK Tržič sporoča vsem sportnim klubom, da se bo vršila medklubski gorska tekma v smuku za prehodni zelenički pokal trvdce Ed. G. ammann in And. Gassner v nedeljo 31. t. m. Natančni raspis bo objavljen v dnevnem časopisu.

Akademski smučarska organizacija. Redna seja poverjenikov in odbornikov bo 28. t. m. ob 20. v elektrotehniški risalnici. Za vse smučarje in smučarje pa bo 29. t. g. meseca ob 18. v sobi št. 69 na juridičnem oddelku članski sestanek, važen glede tekme v skokih za prvenstvo univerze v Kranjski gori in smučarskega izleta, združena s to tekmo!

Kolesarska sekcija ASK Primorje vabi vse odbornike na sestanek v restavraciji »Zvezda« v četrtek ob 20.30. Vabijo se na sestanku tudi g. Kačič, Tomažin, Jenko Prodan E., Prodan J., Krušič, Drobec, Kastelec, Zanoškar.

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

GOSPODARSTVO

Naš lanski izvoz

Glavne podatke o našem lanskem izvozu smo objavili že včeraj. Iz teh števk je razvidno, da je naš izvoz lani nazadovol v primeru z izvozom v l. 1930, za 1979 na 4801 meri z izvozom v 1.409.800 ton na milijon Din, odnosno za 21 št. 1000, 3.323.400 ton. Navedli smo tudi številke o silnem nazadovanju izvoza lesa v zadnjih dveh letih. V naslednjem prinašamo še nekatere druge podrobne podatke o našem izvozu v preth. letu.

Žito

Izvoz pšenice je bil v l. polletju preteklega leta slab; znašal je le 532 vagonov v vrednosti 8.8 milijon Din. V drugem polletju pa se je izvoz pšenice spričo ugodne letine in pod okriljem pšeničnega režima znatno dvignil. Znašal je 30.322 vagonov v vrednosti 466.2 milijon Din, tako da smo v vsem preth. letu izvozili 30.854 vagonov za 475 milijon Din. V zadnjih letih se je izvoz pšenice in koruze gibal takole:

	pšenica	koruza
	vag.	milij. Din
1928.	16.223	410
1929.	55.401	1230
1930.	25.240	474
1931.	30.854	475

Izvoz pšenice je bil lani nekoliko večji nego v l. 1930., po vrednosti pa je bil enak. Vrednost našega lanskega izvoza pšenice je pri tem nekoliko visoko ocenjena. Izvoz koruze pa je v primeru z rekordnim letom 1930. padel pod polovico in znaša primanjkljaj pri vrednosti 242 milijon Din.

Sadje in vino

Izvoz svežega sadja, ki se je zadnja leta stalno dvigal, je lani zopet popustil, kakor je razvidno iz naslednje primerjave:

	vagonov	milij. Din
1928.	4088	111.9
1929.	4949	126.7
1930.	4971	291.8
1931.	6288	136.7

Po vrednosti je izvoz sadja padel za 155 milijonov Din in je bil le še za 10 milijonov Din večji nego l. 1929. Po količini je izvoz svežega sadja padel za tretjino, pri tem pa se vedno znatno presega količino iz l. 1929. Izvoz suhih češpelj je od leta 1926. v stalnem nazadovanju in šele lani se je vsaj po količini prvič zopet nekoliko dvignil. Čeprav le po vrednosti dalje nazadovol. Vsega smo lani izvozili 823 vagonov suhih češpelj (l. 1930. 763 vagonov, leto 1926. pa 4718 vagonov). Vrednost izvoženih suhih češpelj je nadla od 45.5 na 35.5 milijon Din (l. 1926. 234 milijon Din).

Pod vplivom izvoznih premij se je izvoz vina lani nadalje precej dvignil. V zadnjih letih se je naš izvoz vina gibal takole:

	vagonov	milij. Din
1929.	522	24.7
1930.	1240	48.4
1931.	1708	51.8

Zaradi slabih cen seveda gmojni uspeh tega povečane izvoza ni bil tako razveseljiv. Dočim se je izvoz vina po količini v dveh letih dvignil za 240 %, se je vrednost izvoženega vina povečala le za 110 %.

Živina, meso, jajca

Pri izvozu živine opazamo navzile izvoznim težkočam zadnja leta, še precejšnje stabilnost. Izvoz konj, govede in švinj kaže naslednje gibanje:

	konji	milij. Din
1928.	88.184	89.5
1929.	86.888	88.5
1930.	29.590	61.9
1931.	25.276	49.9
	goveda	milij. Din
1928.	104.800	263.6
1929.	104.784	276.0
1930.	20.871	308.5
1931.	91.005	205.5
	švinje	milij. Din
1928.	220.619	323.6
1929.	219.317	334.2
1930.	213.338	284.6
1931.	273.450	285.0

Kakor je iz gornjih števk razvidno, se izvoz konj vsako leto polagoma zmanjšuje, tako po količini, kakor tudi po vrednosti. Izvoz govede (brez telet) se je l. 1930. po številu glav kakor tudi po vrednosti dvignil, lani pa je zopet precej nazadovol. Izvoz švinj se je po številu navzile uvoznim zaprekom nadalje dvignil. L. 1930. se je vrednost izvoza švinj navzile povečala količini zmanjšala, lani pa smo pri večjem izvozu dosegli isto izvozno vrednost. Izvoz drobnice je lani znašal 602.000 komadov (l. 1930. 717.800) v vrednosti 80.9 milijon Din (112.9).

Zanimiv razvoj kaže izvoz perutnine in jaje. Izvoz perutnine se zadnja leta stalno dviga, dočim se je lani le za malenkost zmanjšal; izvoz jaje pa se je lani po dvigu v l. 1930. precej zmanjšal.

	perutnina	jajca
	vag. milij. Din	vag. milij. Din
1928.	238	38.6
1929.	283	43.9
1930.	829	112.9
1931.	800	105.1

Primanjkljaj pri izvozu jaje znaša 112 milijonov Din ali 22 %, dočim se je količina izvoženih jaje zmanjšala le za 412 vagonov ali za 13 %.

Kovine

Znatne spremembe opazamo tudi pri izvozu kovin. Zaradi hudega padca kovinskih cen je vrednost izvoza kovin nazadovol v znatno večji meri kakor količina.

	baker	svinec
	vag. milij. Din	vag. milij. Din
1928.	1306	315
1929.	1915	449
1930.	2464	498
1931.	2266	291

Izvoz bakra se je lani po količini zmanjšal le za 200 vagonov ali za 8 %, dočim je izvozna vrednost padla za 207 milijonov ali preko 40 %. Izvoz svinec pa je nazadovol za 13 milijonov Din.

Iz gornjih podatkov o gibanju izvoza naših glavnih izvoznih predmetov je razvidno, da odpade od skupnega lanskega primanjkljaja pri izvozu v višini 1979 milijonov nič manj kakor 1323 milijonov na primanjkljaje pri izvozu koruze (242), svežega sadja (155), jaje (112), elsa (597) in bakra (207).

— Dobave. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 5. februarja ponudbe glede dobave hrastovih kretinjakih pragov. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoj pa pri omejenem oddelku.)

Kvarne tendence

v naši lesni industriji

Od Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev smo prejeli daljši članek, iz katerega posnemamo v »Trgovinskem Glasniku« je objavil ravnatelj »Sipada« dr. Ulmanški članek, v katerem iznaša poglede in ideje o delovanju in nalogah naše lesne industrije na tržišču mehkega lesa in poziva na diskusijo in polemiko. Z nezmajljivo produkcijo velikih podjetij želi prebroditi današnjo krizo, ker je baje bolezen današnjega stanja vprašanje nezaposlenosti. To je njegova osnovna točka.

Naj sledi kratek principijelni razgovor. Nezaposlenost ni bolezen današnjega časa, temveč je posledica bolezni narodnega gospodarstva. Proti tej bolezni se je treba boriti in čim večje je podjetje, tem večja je njegova dolžnost v tej smeri. Zmanjšanje produkcije na ono mero, ki odgo varja današnjemu konsumu ter dviganje zaupanja v situacijo tržišča mora biti glavna naloga malih in srednjih podjetij; še važnejša je ta naloga za velika podjetja in imperativna je za državo in njene podjetja. Ne preplavljati prenasčenih tržišč, ne derutirati zaupanja z močnimi produkcijami in vedno večjimi zalogami!

Vprašanje je kako se naj socialnemu problemu nezaposlenosti odpmore in kaj more industrija, ki dela z izgubo, storiti za lastno delavstvo. Največ kar more storiti je to, da izrpa svoje premoženje. Če se pa upošteva, da so pri vseh, tudi pri velikih podjetjih, sredstva zelo majhna v primeru s celokupnimi letnimi izdatki za delavstvo, je jasno, da bi bila sredstva podjetij že v kratkih mesecih izrpana in podjetja upropastena, da torej v tej smeri ni iskati sanacije.

Vsako podjetje, ki je primerno fundirano izenači v lastnem interesu fluktuacijo med besu in hoso. Mala in srednja podjetja so v tem pogledu najodporniša. Ni pa mogoče podjetij, niti največjih, tako fundirati, da bi zdržala neskrteno produkcijo v najvišji svetovni krizi, ker bi to dovedlo do nedonosti angažiranega kapitala, in bi to tudi pomenilo, da se proti vsem principom trgovine produkcira blago, ki ni potrebno in se le še boli derutira trg in zavlačuje krizo.

Kor tedaj podjetja že v principu in tudi zaradi pomankanja sredstev niso v stanju, da v katastrofalnih krizah odpmorejo v lastni režiji nezaposlenosti svojega delavstva, zato pade breme brezposelnih podpor avtomatično na ramena celokupne javnosti.

Sredstva, ki jih priporoča g. dr. Ulmanški, so brezuspešna za rešitev brezposelnosti, ona ovirajo brzi potek krize in ne morejo opravičiti ogromne izgube v državnem podjetju. Kakor je po eni strani osnova dr. Ulmanškega pogoške, tako so na drugi strani posledice za našo jugoslovensko lesno industrijo katastrofalne in nesprejemljive. Dr. Ulmanški vidi, da vodi dol, kakor ga propagira, do konstantnega padanja cen, s katerim mora baje računati. Toda ravno to padanje cen se mora preprečiti, ker so podjetja že pri sedanjih cenah povsem nerentabilna in ker so njihova sredstva izrpana. Za les kot enino ravno se danes po odbitku produkcijskih stroškov ne dobi ničesar več. Tu je potrebna razumna štednja v korist vsega narodnega imetka. Les je produkt množične rasti in se ne da producirati v poljubnih množinah, ker se niti v desetletjih ne da nadomestiti. S postopanjem, ki ima za posledico uničevanje cen, se uničuje tudi davčna moč, ker se prebivalstvu jemlje najvažnejši dohodek.

Osnova g. dr. Ulmanškega nas stili do eksistentenega boja na noč v okviru naše domače produkcije in spravlja podjetja do izkravitve na korist inozemskih odjemalcev, ki si tega niti ne žele, ker inozemski trgovini s takim postopanjem ni v nakadem pogodu ustrezno. Če forsira država produkcijo v bosanskih drž. šumah in s tem uničuje že itak prevelika in sedaj nerentabilna, od tujeve finansiranja podjetja, sedaj nimanjo nič proti temu, toda posledice ne moremo koncedirati, ker se z neznatno produkcijo v podjetjih, ki reprezentirajo zmogče 20 odst. normalne produkcije, uničijo domači lastni šum in podjetja, ki reprezentirajo 80 odst. normalne legane produkcije. Ozkega gledišča glede bosanskih šum ne moremo priznati in aplicirati na skupno jugoslovensko industrijo mehkega lesa.

Nam je vsceno, kaj ona ali druga bosanska industrija izgubi, ker je itak po večini angažiran le za kapital in veliko podjetje nima tolike socialne važnosti kakor pa mnogo malih. Ni nam pa vsceno, kakšen je rezultat državnega podjetja, ker se tu izgubljajo državni denar in to na način, ki je za 80 odst. preostalih skrajno poguben, tako da je škoda podesetorena.

Največjo škodo pri izvozu nam dela ono podjetje, ki je v inozemstvu najbolj vidno. Če vidi inozemec, da dela v današnji krizi naše največje podjetje nemoteno dalje, da mu zastopniki tega podjetja nudijo vsako množino blaga in trdijo, da drže vsrko cen, je jasno, da se dolgo ni videti konca konkurence in derute. O konsekvencah smo si na jasnem.

Tudi razlikovanja nalog med malimi, srednjimi in velikimi podjetji ne moremo priznati iz vidikov, ki jih iznaša g. dr. Ulmanški. Mala in srednja industrija obsega najmanj 60 odst. jugoslovenske produkcije ter sta tako ozko spojeni s celim narodom teh področij, posebno draveke banovine, da vsako hoso ali besu občuti vse narod. Saj je samo v dravski banovini tan giranih 135.000 šumskih posestev z najmanj 400.000 interesi. 80 odst. kapacitete normalne produkcije je danes dovedeno do nerentabilnosti, in to v veliki meri zaradi forsiranja bosanske produkcije po principih dr. Ulmanškega in njegovih somišljenikov.

Predlog g. dr. Ulmanškega je nesprejemljiv, ker je poguben. Izrael je iz ozkega lokalnega gledišča bosanskih prilik brez ozira na vitalne potrebe 2/3 jugoslovenske industrije mehkega lesa ter nasprotuje temeljnemu principom trgovine in industrije, ki so tudi v današnjih časih ostala nespremenjeno v veljavi.

— Povšilane uvozne carine na lepenko. V soglasju s predsednikom ministrskega sveta je finančni minister izdal naredbo, po kateri so spremenijo uvozne carine na lepenko iz točke 442 predloga carinske tarife. Carina na lpenko, v teži nad 200

gramov na kv. meter se poviša: za navadno lepenko, nebarvano, nepremazano, nenapojeno, v naravnih barvi, v polah ročne izdelave od 10 na 15 v. Din. odnosno od 10 na 17 Din na lepenko strojne izdelave; nadalje se zviša carina na premazano ali napojeno lepenko od 15 na 20 v. dinarjev, na lepenko, prevlečeno s papirnatoplastjo, ali impregmirano z belo ali kako drugo barvo odnosno izdelano iz celuloze od 20 na 30 v. Din.

Borze

26. januarja

Na Ljubljanski borzi so danes točaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni. Trst in Amsterdam sta nekoliko popustila, dočim se je London ovrstil.

Na zagrebškem efektom tržišču se je vojna škoda trgovala za kaso po 214. 215, 215.50 in 216, za februar

Iz življenja in sveta

Pred razorožitveno konferenco v Ženevi



Nad dva milijona Angležev je podpisalo zahtevo po splošni razorožitvi. Prve podpise, ki so jih poslali v Ženevo, je izročilo lordu Cecilu (X) belo oblečeno dekletce kot simbol mirovnega duha

Raketa namestu granat

Strašno orožje bodoče vojne

Angleški izumitelj sir William Congreve je že pred sto leti izrazil željo, naj bi se raketa, ki je tedaj služila samo pirotehničnim svrhom, porabila za druge »resnejše« namene. Že v vojni Anglije proti Danski in proti Franciji je raketa kazala, da bo postala več nego sredstvo za razveseljevanje. A niti takrat ni še nihče mislil, da utegne postati najpopolnejše orožje, ki bo izzvalo preobrat v vojni tehniki.

Naziranje, da je raketa orožje bodočnosti, je danes tako soglasno, da skoraj ni več dvoma o tej resnici. Farin Edwards, ki pozna uničevalna sredstva kakor malo-kateri sodobnik, razvija celo teorijo o porabnosti rakete v bodoči vojni.

»Vojujoča sila bo z raketami mogla bombardirati na tisoče kilometrov daleč ležeča mesta. Vsak pešec bo takrat artiljerist in vojna se ne bo odigravala samo na fronti, ampak se bo raztezala tudi na neborbe in civiliste. Dotlej bo že davno izumljeno gorivo za uničevanje ljudi. S tem

gorivom bo mogoče rakete tempirati glede na brzino in uničevalno silo. Njih pollet bo lahko hiter ali pa počasen — kakor si bodo želeli tisti, ki jo bodo sprožili. Zanesljivost raket glede učinka se bo lahko merila vsaj z zanesljivostjo topovskih izstrelkov. Danes razpolagamo s sigurnostjo cilja na poldrug kilometer daljave, po načrtih Maksa Vallerja pa bo raketa iz Evrope v Ameriko samo 100 minut. Vojna raketa bo napolnjena s kemično maso, s tekočim ognjem ali pa s kemikalijami, ki razvijajo dim. Takšna bo povzročala peklensko zmedo in pogubo med četami, kamor bo priletela. Navdajala bo z grozo vojaštvo in civiliste, ki se ne bodo znali in mogli braniti proti njenim učinkom.

Poleg tega pripominja Farin Edwards še to, da bodo produkcijski stroški vojne rakete znatno nižji od stroškov za izstrelke težke artiljerije. Posledica tega bo, da se bo dalo proizvajati to uničevalno sredstvo v neskončnih množinah.

72 ur umetnega dihanja

V Parizu je poskušala izvršiti samomor mlada Rosa Bakratova. Zastrupila se je s plinom. Celih devet ur so jo zamenjali obudili k življenju. Ko so odrekli vsi napori zdravnikov in strežnikov, so preizkusili na njej novo napravo za umetno dihanje. Procedura je trajala 25 ur, nakar so se pokazali znaki življenja. Poveljnik gasilskega oddelka, ki je bil prisoten pri tem uspelem poskusu, je povedal, da se je njegovemu moštvo nedavno posrečilo obuditi neko žensko k življenju šele po 72 urah umetnega dihanja. Tudi ta ženska se je zastrupila s plinom.

Smrt izumitelja torpeda

Iz Londona poročajo, da je umrl v starosti 79 let izumitelj torpeda Brennan, ki je iznašel tudi enotirno železnico, ki je svojčas vzbujala ogromno zanimanje. Brennan se je rodil 1852 v Castebaru na Irskem in se je izselil v Avstralijo, kjer je ostal do 1880. Za svoj prvi izum, tako zvan Brennanov torped, je prejel od angleške vlade 110.000 funtov.

Čitaite tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Največje ležišče radija?



Bajničar Franz Nigl je baže odkril na posestvu zakoncev Neuliger pri Lincu ležišče radijske rube, ki je po njegovem zatrdilu največje na svetu. Strokovni krogi so glede tega zatrditve precej pesimistični. (Slika kaže domnevno ležišče radija)

Znanost in umetnost

»Živiljenjski žarki«

Znanost se bavi ta čas med drugim z zanimivim problemom, ki izvira v bistvu od ruskega biologa prof. Gurviča.

Gre za dejstvo, da oddaja cela vrsta organizmov iz svojega tkiva določene žarke, ki so sposobni pripraviti stanice so-sednih tkiv do življene množitve, ki pospešujejo tedaj rast. Zdi se, da so ti žarki podlaga za vse dogajanje, ki je v zvezi z delitvijo stanic in rastjo. Bakterijske kulture jih kažejo prav tako kakor vršči čebul, pretakajoča se kri istotako kakor mladi možgani in mišice. Tudi stanice raka kažejo ta pojav.

Ti »življenjski« ali mitogenetski žarki, kakor jih imenuje znanost, se podrejajo vsem zakonom, ki veljajo za druge znane žarke. Določene snovi lahko prodrejo, druge jih zadržujejo. O njihovi valovni dolžini se še pripravljajo, bržkone pa je sorodna valovni dolžini ultravioletnih žarkov.

Klasiki v sodobni Rusiji

Ruska državna založništva so nedavno objavila programe za delo in izdaje v bližnji prihodnosti. Med pisatelji, kojih dela so na programu, je 70% klasikov. Ostanek odpadke na sovjetske pisatelje, ki so povsem potisnjeni v defenzivo. Vrhovni vodja ruskih sovjetskih založb je izjavil: »Teorija o nerabnosti kulturnih tradicij se je



Prof. dr. Evgen Steinhilber, ki si je s svojimi eksperimenti za pomlad človeka pridobil velike zasluge, praznuje danes na Dunaju svoj 70. rojstni dan.

preživela. Vse ruske javne knjižnice to-žijo, da jim manjkajo klasiki, ki jih občinstvo vedno bolj zahteva.

Cervantesov »Don Quijote« je izšel lani v treh izdajah. Razprodali so ga do zadnje knjige. Prav tako ni nikjer dobili Puškina, Tolstega, Gogolja in Čehova. Ustanovila se je poseben zavod za prevode iz svetovnih književnosti. Izdal bo poleg prevodov angleške literature tudi prevode francoskih pisateljev Hugoja, Balzaca, Flauberta, Stendhala, Maupassanta in drugih. Iz nemškega slovstva izidejo prevodi

Odstop glavnega tajnika Društva narodov



Sir Eric Drummond,

ki je podal ostavko na mesto glavnega tajnika pri Društvu narodov

San Marino v zvezi s svetom

Majhna republika San Marino, ki je skozi celih tisoč let znala ohraniti svojo samostojnost, dobi letos pomladi priključek na italijanske železnice. Tisočletno idilično življenje bo torej končano. Dostoj je bilo 13.000 prebivalcev navezanih na avtomobilski promet, ki je posredoval zvezo z Italijo in svetom.

Železniška zveza bo prinesla državi najbrž tudi povečan tujski promet. Največje izgube za uspešno prihodnost ima v tem pogledu prestolnica male ljudovlade, ki stoji na 800 m visokem Monte Titanu. Državica je začela graditi železniško zvezo šele 1928. Gradnja jo je veljala 40 milijonov lir. Železnica bo dolga od Riminija do San Marina 32 km. V Riminiju se bo proga priključila na italijanske železnice.

Tu so pokopali bivšo grško kraljico



Truplo bivše kraljice Sofije so položili v kriptu ruske cerkve v Firenzi, kjer leže tudi ostanki njenega moža, kralja Konstantina

Vzorni zakonski mož

V Chicagu so ga iskali na javnem tekmovanju in so mu morali prisoditi prvo nagrado, ker so ugotovili, da ima naslednje lastnosti:

1. je zjutraj vedno dobre volje;
2. prihaja točno k obedom;
3. se ne vmešava v gospodinske posle svoje žene in jih ne kritizira;
4. pravi, da mu žena bolje kuha nego celo mati;
5. je širokogruden in mirnega značaja;
6. ima svoj dom rajši nego svoj klub;
7. je v družbi ljubezniv;
8. je dober poznavalec ženske lepote, kar kaže s tem, da smatra svojo ženo za najlepšo na svetu.

Kako bi rekel — malo dolgočasen bo ta mož brez napake. V ostalem se 'menuje mister Wannostand in ga priporočamo v pomnemanje vsem, ki hočejo mirno živeti in imajo temu primerno boljšo polovico.

Schillerja in Heineja, Hoffmanna ter Klesta, napovedana naklada Goetheja in Shakespeara pa je že naprej razprodana.

O izumih in izumiteljih

Znano je, da ni nič novega pod soncem in da je tudi marsikateri novodobni izum le potomec prejšnjega, pozabljenega izuma.

Spomniti se moramo n. pr. na smodnik, ki ga pripisujejo freiburškemu menihu Bertoldu Schwarzu, pa so ga Kitajci uporabili že v pradavnini. Prav tako so Kitajci že v 6. st. pred Kr. poznali tisk, o katerem običajno menimo, da ga je prvi izumil Gutenberg. Toda novejša raziskovanja vedo povedati, da je tudi Gutenbergov sodobnik, Holandec Coster, izumil svoj način za tiskanje knjig.

Američan Benjamin Franklin ali avstrijski kanonik Divisch veljata za izumitelja strelovalca — to reč pa so poznali v starem Egiptu že 3000 let prej. Neki hieroglifni napis sporoča o visokih, z bakrom obitih jamborih, ki so jih rabili proti streli.

Varnostno svetilko za rudarje je izumil kemik Humphrey Davy, ki je bival tudi med Slovenci, a vendar je imel več predhodnikov in v sredji 18. st. jo je uporabljal že neki Carlyle Spedding iz Whitehavena. Tudi Stephenson ni izumitelj lokomotive, temveč njegov rojak Trevithick.

Telefon je izumil Nemec Filip Reis in ne Američan Graham Bell, ki je njegov izum samo izpopolnil.

Črna zvezda pripoveduje

Jožefina Baker pripoveduje francoskemu novinarju Marcelu Sauvageu o svoji mladosti

Saint Louis je mesto, kjer je mnogo mraza pa dosti ljudi — najmanj 800.000 ljudi, žensk, delavcev in zamorcev. Mimo teče velika Mississippi, valeč s seboj rumeno blato in noseč velike parnike na kolesa, ki venomer puhaajo oblake črnega dima ter ploščate čolne, ki spravljajo bombaž proti Oceanu. V mestu je nad reko tudi velikanski most v več nadstropjih. Saint Louis je ves preprežen z železnicami in posejan s tovarnami, ki stresajo umazane saje na morje poslopji. Zelo mrzlo je tamkaj.

Prodaja se pa vse od lesa, žita in moka pa do strojev, bombaža in koruze.

Saj gotovo poznate to mesto v državi Missouri (USA), ki so ga ustanovili Francozi. Če ne, pa lahko pogledate v knjigo. No, in tukaj sem se rodila 3. junija 1906 na Benardski cesti.

Evo naše družine: prababica, babica, mati, moj brat in dve sestri. Očeta takrat ni bilo tu, delal je nekje v tujini.

Oče in mati sta se poznala že iz šole, sorodniki pa niso hoteli, da bi se vzela. No, pa sta se vseeno poročila. Čeprav sta bila siromašna. Potlej pa jima niso hoteli več pomagati in so ju popolnoma zapustili. Pozneje sta se oče in mati ločila in delala poslej vsak zase. Mati je živela skupaj s staro materjo in dobro se spominjam, da smo vsi skupaj toliko strašno revščino.

Materi nisem prav nič podobna. Prej očetu, ki je bil španec. Prababica in babica sta že zdavnaj mrtvi. Oče in obe sestri pa delajo. Vsak mesec jim pošljem ček. Mislim, da razumete, da sem potemtakem poglavar družine.

S petimi leti so me poslali v šolo. Dolgo pa me ni držalo tamkaj. Tepla sem se z učiteljicami in vsemi součenkami. Ne morem trpeti, da bi me kdo silil to ali ono. Pa v šoli so me tudi venomer silili, naj se spakujem, naj jim rečem obrazje in saj veste, da moj obraz ni ustvarjen, da bi miroval. Sicer pa je spakovanje tudi sport, najmanj tako dober in potreben kakor vsi drugi.

Po neskončnih ukorih in žalitvah in potlej, ko sem si bila prebrala že večino šol v mestu, sem končno vendarle postala dobra učenka, ker so me naenkrat začeli nauki resnično zanimati.

Najrajši sem se učila zgodovino. Hotela sem izvedeti vse tisto, kar so napravili ljudje ne vem katere barve od vsega početka, kar stoji svet. Neskončno prijetno je takole preobračati liste in zasledovati, kako se preobražajo ljudje.

Najbolj so me zanimali kralji in kraljice. O teh sem sanjala prav vsako noč. Počasi se mi je odprlo, da so bili na svetu tudi hudobni kralji in to mi sprva kar ni hotelo v glavo. Kako more biti človek kralj, pa hudoben hkrati? Take bi vse pobila. In trdno sem se odločila, da svojo namero tudi izpolnim, kadar mi zrastejo moči.

Zakaj sem postala plesalka? Menda samo zaradi tega, ker sem se rodila v mrzlem mestu, ker me je neprestano zeblo vsa mlada leta. Morda tudi zaradi tega, ker sem si vedno želela, da bi katerikoli plesala v gledališču.

V Saint Louisu sem si uredila miniaturno gledališče doma v kleti. Takrat mi še ni bilo deset let. Zastor je bil sešit iz vsakovernih pisanih čunj. Po temnih kletnih stopnicah sem razpostavila svečke in silično razsvetljavo sem si omislila tudi na odru, samo da so bile tukaj svečke na monumentalnih postavkah iz starih zabojev, na katerih so se še različno videli napisi »Ribe iz Novega Zelandca. Publiko je tvorilo kakih dvanajst fantičev in deklet, ki pa so imeli to prednost, da so si lahko izbirali najboljše prostore na starih škafah in na polomljenih klopih, ki mi jih je sredno naključje stavilo na razpolago.

Igrala sem seveda samo jaz. Nekatere sem ukradla čevlje z visokimi petami, materi pa krilo, ki je bilo tako široko, da sem skoro cela izgnila v njem. Videlo se je, kakor da bi bila zašita v vrečo, kadar sem nastopila v tej toaleti.

Mesto vstopnine sem pobirala od vsakega gledalca po eno iglo. Predstave so bile vsak večer, dokler si nisem nekoč pri sveči zažgala krila. Ta reč bi se skoro za-lostno končala, zakaj gledalci se v tem kritičnem trenutku niso prav nič zmenili zame in komaj sem si še pravčasno strgala obleko z života.

Moje najboljše prijateljice so bile vedno živali: mačke, psi, opice, volčki, koze itd. Celo za kače sem imela vedno prijazen pogled. In vso to menzarijo sem nabirala po cestah in jo vlačila domov, ker je bila tudi moja mati velika prijateljica živali. Seveda, kadar jih je bilo le preveč, jih je začela deložirati, kar pa mi ni bilo prav in tako sem šla po navadi z živalmi vred tudi sama na cesto. Zato se je dostikrat pripetilo, da sem prenočevala v kleti s svojimi mačkami in psi, s katerimi sem delila tudi skromno večerjo.

Z desetimi leti sem s staro materjo po-

tovala v Filadelfijo. Tu sem hodila vsako nedeljo za petnajst centov sedet v neko zakotno gledališče, ki je imelo samo dve loži. Z nepopisno naslado sem sledila plesom, to se pravi, kadar ni bilo baleta, zakaj baletov in baletk s tistimi tancičasti mi krilci nisem mogla nikoli prenašati. Balet je prismojarija.



Vsa mlada leta sem preživela brez nogavic na nogah. Neprestano me je zeblo, in da bi se ugrela, sem plesala.

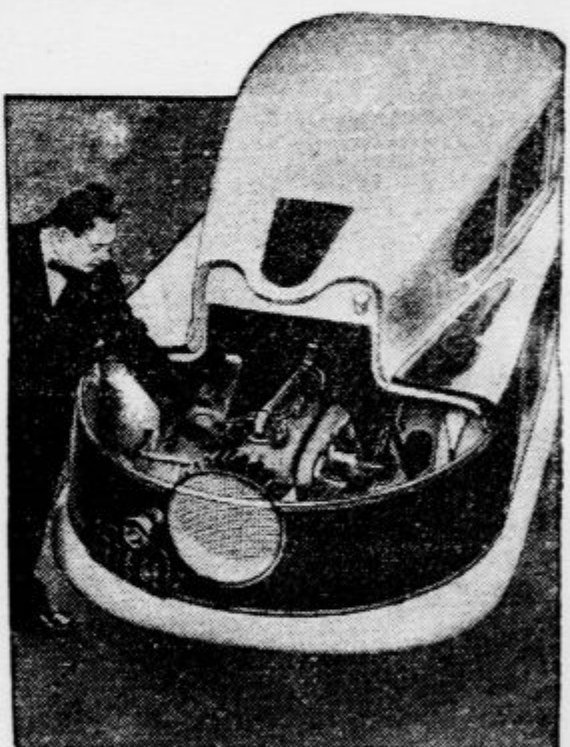
Se to vam moram povedati, da je bila ena mojih glavnih manij pretvarjanje, ker sem na ta način najlažje izvedela za ljudsko mnenje. Pretvarjala sem se na vse mogoče načine in priznam, da se pretvarjam tudi še sedaj.

Ko sem hodila še v šolo, sem večkrat ob ponedeljkih in četrkih nastopala v gledališču kot statistka. Za ponavljanje svoje vloge seveda nisem imela nikoli časa, toda glasba me je sama spravila vedno v pravi korak in ritem. Tu sem se vedno izdajala za starejšo kakor sem bila v resnici in tako sem zaslužila včas po devet dolarjev na teden, kar je bilo za takrat precej. Dostikrat pa smo šli seveda vsi skupaj suhi iz gledališča, če predstava ni uspela.

Slednjič sem dosegla 16 let in tedaj sem se kar mahoma razvila. S 16. leti sem bila prav tako velika in močna kakor sedaj. S temi leti sem začela intenzivno razmišljati o svoji bodočnosti. Ploč premišljevanja je bil neomajno trden sklep, ki sem ga izvedla takole: 1. da se smem si ostriči lase; 2. zapustiti sem družino.

Z družino na hrbtu se ne da ničesar napraviti. Poslej nisem videla nikoli več niti tete niti matere. Če se katerikoli spet vrnem v Ameriko, se bom vrnila samo zato, da bom videla ti dve stari ženic, ki sta mi tolikanj pri srcu.

Dirkalni avto na tri kolesa



Ameriški letalski konstruktor James V. Martin (na levi) je zgradil trikolesni avtomobil vretenaste oblike, ki porabi le 6 litrov bencina na 100 km, pri tem pa doseže maksimalno brzino 176 km na uro. Štiricilindrski motor je vdelan v zadnjem delu voza.

KARIKATURA

Berlinski pisatelj Anton K. si je, kakor mnogi veliki duhoviti, lastil precejšnjo mero nečimernosti. Nekeč je prišel z neke premiere v kavarno in je menil:

»Publikum je bil izvrsten. Igrali so krogu prvovrstnih prominentov.«

Prijatelji okoli mize so se lahko nasmeh- nili.

K. je to opazil in je hitro dodal:

»Saj ne mislim samo nase.«

Vsak dan cna



»Tole škatlo tu bi rada imela.«

Kaj naj vzamem s seboj?

Na nekem samotnem otoku so se dogo-dile čudne stvari, ki so naravnost krilele po mednarodni preiskovalni komisiji. Zeneva je dejala: »Vsi narodi morajo preiskovati to čudno zadevo!« Tako je vsak narod določil svojega odposlanca za potovanje v neznan svet. Ker pa je bila ladja majhna, je vsak pooblaščenec smel vzeti s seboj le tri stvari, ki so mu bile po lastnem prepričanju najpotrebnejše. Pred odhodom je vsak predstavnik javil v Ženevo, katere tri stvari misli vzeti s seboj. Iz spiska posnemamo, kaj so posamezni odposlanci smatrali za najpotrebnejše.

Anglež: »Times«, nogometno žogo in kvarte za bridge.

Francoz: Ženo, ljubico in otroški vozček.

Nemec: Policijsko odjavo, program stran-ke in policijsko prijava.

Škot: Stoletno pratiko, domači hranil- niki in povratni voziček.

Rus: Radio, en meter rdečega sukna in svitek bodljikave žice.

Avstrijec: Pečeno plisko, jabolčni zavitek in klavir.

Italijan: Kitaro, otroka in semljevid Ita-lije.

Madžar: Priporočilno pismo in dva ro- kaka.

Črnci: Tri cilindre.

Japanec: Tri puške.

Kitajec: Tri zrnca ržja.

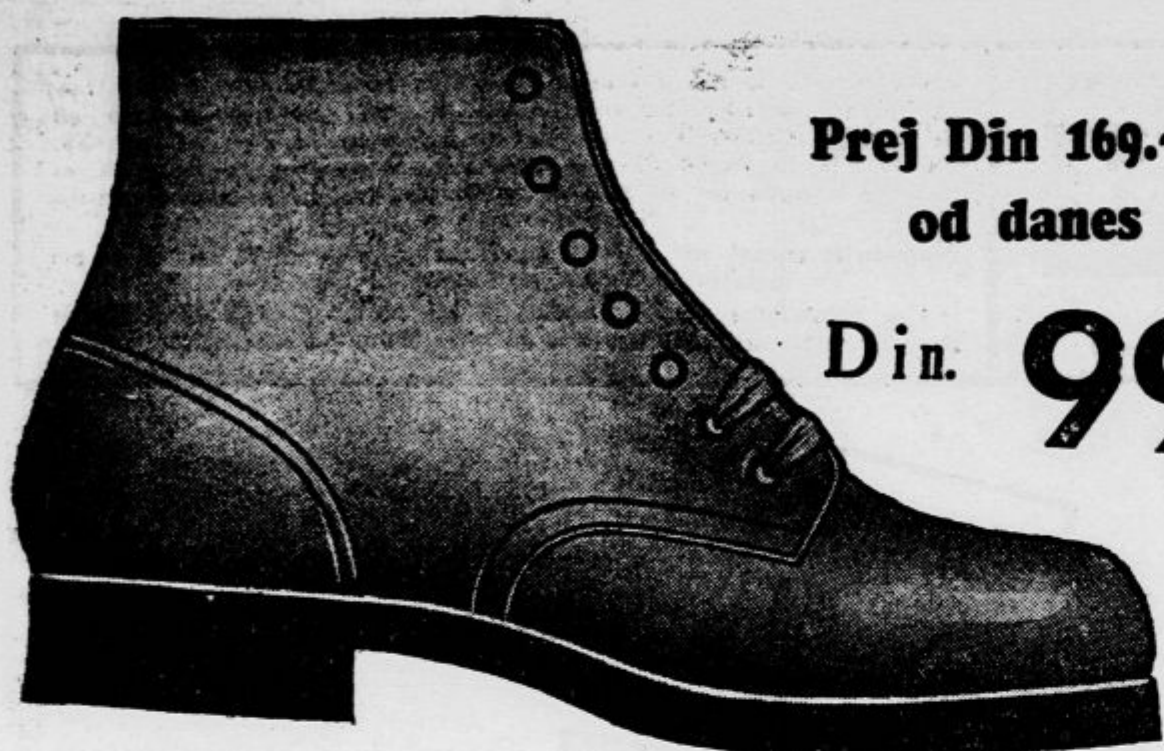
Slovenec: Dežnik in dve zelenki.

Mali oglasi
za odjoror **3 Din** u znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je mogoče plačati v pisnu obnemo z naročilom.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je mogoče plačati v pisnu obnemo z naročilom.

100



Prej Din 169.—
od danes

Din. 99.—

Moški čevlji z močnim podplatom za štrpaci.

69.—
59.—



Vrsta 9315-03

Evo lepih ženskih čevljev iz lastina ali baršuna za neverjetno nizko ceno. Za malo denarja velik luksuz.

69.—
59.—



Vrsta 9375-03

Vedno so elegantni in vedno moderni enostavni čevlji z zaponko. Prikladni so za ulico in ples, a dobite jih tudi z nizko peto.



Čistite obutev z
našo kremo.

Drobnarije:

Krema v steklenicah Din 6.—
Krema v škatlicah Din 6.—
Krema v tubah Din 5.—
Zlice za čevlje Din 3.—

Več potrebe:

Trudimo se, da popolnoma
zadostimo Vašim potrebam,
Vašemu okusu in Vašemu
žepu. Izkoristite naše delo!

129.—
99.—



Vrsta 3945-03

Za vsakdanjo rabo praktičen, močan in udoben čevlji iz boksa, ki ne žulji niti nog niti žepa.

69.—
49.—



Vrsta 1255-31

Se vedno potrebne smežke proti mrazu, vodi in blatu, prodajamo jih iz gabardina za bagatelno ceno.

89.—
49.—



Vrsta 245

Sokolski čevlji s peto ali brez nje, od danes celo za polovično ceno. Otroški par samo Din 29.—.

89.—
69.—



Vrsta 2842-05

Otroški čevlji iz laka ali boksa z usnjatim podplatom. Štev. 20—26 samo Din 49.—, štev. 27—34 samo Din 69.—, štev. 35—38 samo Din 89.—.

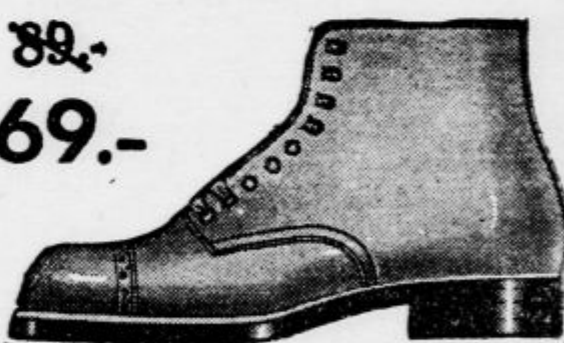
69.—
59.—



Vrsta 3345-03

Udobni čevlji za široke ali boleče noge, izdelani iz lastina z usnjatim podplatom.

89.—
69.—



Vrsta 3762-22

St. 9-1½ (27-34)
Za živahne dečke čevlji iz mastnega kravjega usnja z usnjatim podplatom. Trpežen čevlji za vsak štrpaci. Od štev. 35-38 Din 89.—.

Narodno gospodarsko nalogo vrši oni, ki prodaja svoje proizvode za tako ceno, ki jo kupec zmore, svojim sodelavcem pa nudi najvišje mogoče plače.



Želodec — notranji organi — ledvice — žile — skrotalna kilavost

To je zastarela, toda ozdravljiva kilavost lakotnic. Vsi pomanjkljive bandaže se kila potiska v skrotalni kanal in pada v ovari. Ta slučaj je zelo nevaren. Kila je lahko zelo velika (kot človeška glava in večja). Bolniki, ki trpe na teh strašnih in opasnih bolečinah, naj se okoristijo z bivanjem znamenitega dipl. specialista KLEBER-A, direktorja Instituta Herniaire de Lyon (Francija) pri nas. Podvzevši zopet svojo turnejo po 3 mesecih, spremljan od svojega tehn. asistenta, za vso državo, na zagrebški fakulteti, dipl. pharm. Borovića, vas bo seznanil s svojo odlično gibko metodo pridrženja. Ne bom vam več treba nositi težke bandaže, vaša kila se bo takoj zmanjšala, vaši notranji organi se zopet povrnejo v trebušno votlino, a vi postanete močni in boste to tudi občutili. — H koncu opozarjamo, da se za trajnost in uspehe zdravljenja po metodi KLEBER jamči pismeno. — Cene variirajo od Din 250 do 700. Pripravi se je na spodaj navedenih mestih. Pojasnila brezplačno. 1937

LJUBLJANA, Hotel Slon, 25., 26. januarja 1932; CELJE, Hotel Union, 27. januarja 1932; MARIBOR, Hotel Meran, 28. januarja 1932; ZAGREB, Hotel Gavran, 29., 30., 31. januarja in 1. februarja 1932; KARLOVAC, Hotel Korana, 2. februarja 1932; SUŠAK, Hotel Jadran, 3. februarja 1932; BANJALUKA, Hotel Banjaluka, 4. februarja 1932; SPLIT, Hotel Central, 5., 6., 7. februarja 1932; DUBROVNIK, Hotel Ekscelzor, 8. februarja 1932; BEOGRAD, Sanitas, Knez Mihajlova 6., 18., 19., 20. februarja.

razpisna komisija po
teta železna zelo prak-
tična slojiva postelja s
tapetiranim madracom —
praktična za vsako hišo,
hotela, za puljuče ozo-
be in nočne službe. Sta-
no Din 390.— Razpis-
ljam poštom in železni-
com po povzetju.

Lesena stilska patent-
na zelo praktična sloj-
ljiva postelja s tapetir-
anim madracom. — Stano
Din 290.—

spaljni.
fotelj
stane
Din 1300

Liegebeli praktični za
ležanje in sedenje. Sta-
no Din 150.—

Po tem imam čisto ču-
bano perje kg po Din
68.— čisto belo gosje
kg po Din 130.— in čisti
poh kg po Din 250.—

L. BROZOVIC, ZAGREB
Bila 62. III.



V globoki žalosti javljamo, da je Vsemogočni poklical k sebi našega iskreno
ljubljenega soproga, očeta in starega očka, gospoda

FRANA KONŠKA

veleposestnika, gostilničarja in poštarja v pokoju.

Previden s svetimi zakramenti je vdano sledil Njegovemu pozivu.

Pogreb predragega pokojnika bo v četrtek, dne 28. januarja ob 9. dopoldne
iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Gotardu.

Priporočamo pokojnika v prijazen spomin in molitev.

Trojane, dne 25. januarja 1932.

2038

IVANKA KONSEK, soproga — FANIKA PER roj. KONSEK, TINKA ROZANC
roj. KONSEK, CIKA KOVAČ roj. KONSEK, hčere — GORCE, JANKO, FRANC,
sinovi — FRANC PER, pos. in gostilničar, FRANC ROZANC, učitelj in pos.,
FRANC KOVAČ, namestnik drž. pravdnika, zetje — Vsi vnuki in vnukinje.

J. O. Curwood

22

Na meji sveta

Dolgo se ni nihče ganil. Potem je čul Alan, kako je kapitan
Rifle zaprl za njima vrata in je Marston ves zmeden šepnil:

»Mož Bog!«

Rossland ni bil pokrit. Slečen je bil in ležal na hrbtu. Njegove
roke so bile iztegnjene, glava je ležala po strani, usta pa so bila
široko odprta. In bela rjuha, kjer je ležal, je bila vsa rdeča od
krvi, ki je kapljala čez rob postelje na tla. Oči je imel samo priprte.

Ko so se opomogli od prvega presenečenja, se je doktor Mar-
ston lotil svojega posla. Sklonil se je nad Rosslandom in v trenut-
ku, ko je kazal kapitanu Rifle in Alanu hrbet, so se srečale njune
oči. Ista misel in v naslednjem trenutku isti dvom sta zaživela v
njih.

Marston je resno dejal: »Suneč z nožem, tik ob desni strani
pljuč, če jih ni celo zadet. Razen tega nevarna podplutba nad oče-
som. Ni mrtev. Naj leži kakor je, dokler se ne vrnem z orodjem in
obveznicami.«

»Vrata so bila znotraj zaklenjena,« je rekel Alan, ko je zdravnik
odšel. »Tudi okno je zaprto. Videti je, kakor bi bil samomor. Mogo-
če — med obema je moral biti nekak dogovor — mogoče je, da je
Rossland izbral to pot namestu morja.«

Kapitan Rifle je pokleknil, pogledal pod posteljo, preiskal kote,
odgrnil rjuho in odejo. »Noža ni tu,« je trdo rekel. Malo nato je še
pripomnil: »Na oknu so rdeči madeži. To ni bil poskus samomora,
to je bil...«

»Umor.«

»Da, če Rossland umre. Zgodilo se je pri odprtem oknu. Nekdo
je poklical Rosslanda k oknu, sumil ga je z nožem in potem okno
zaprl. Ali pa je bilo tako, da je Rossland sedel ali stal in je človek,
ki je moral imeti zelo dolge roke, segel do njega. Moški je bil,
Alan. Tako moramo misliti. Moški je bil.«

»Seveda, moški,« je Alan prikimal.

Čula sta Marstonove korake; ni bil sam. Kapitan Rifle je poka-
zal na vrata. Bolje bi bilo, da odidete,« je menil.

»Ta stvar se tiče samo ladje in mi ne bi bilo ljubo, če bi se tudi
vi brez potrebe vmešavali vanjo. Pridite čez pol ure v mojo kabino.
Nekaj bi rad še z vami govoril.«

Drugi častnik in blaginjak sta šla z zdravnikom mimo Alana, ko
se je vračal iz Rosslandove kabine. Vstopila sta in čul je, kako so
se vrata zaprla. Ladja se je spet zibala pod njegovimi koraki, on
pa je šel dalje svoj pot. Krenil je v kabino Mary Standishev, skrb-
no zbral njene drobnarije in jih spravil v malo ročno torbico, ki je
bilo z njo prišla na krov. Ne da bi se skrival, je nesel torbico v
svojo kabino in zbral še svojo prtljago. Potem je poiskal divjega
Smitha in mu povedal, da ga je nenaдна izprememba načrtov pri-
silila, da se ustavi v Cordovi. Na pogovor s kapitanom je prišel ce-
lih pet minut prepozno. Ko je Alan stopil v kabino je kapitan Rifle
sedel za pisalno mizo. Z glavo je pokazal na stol.

»Še eno uro in v Cordovi smo,« je začel. »Doktor Marston pravi,
da bo Rossland ostal živ, toda ladja ne more ostati v pristanišču,
dokler ranjenec ne pride k zavesti. Suneč z nožem je dobil skozi
okno, to bi vam lahko prisegel. Kaj pa — nameravate?«

»Le eno,« je odvrnil Alan, »odločil sem se, da pojdem čimprej
na suho. Morda jo še najdem in poskrbim za njo. Kar se tiče Ros-
slanda, mi je vseeno, ali ostane pri življenju ali ne. Mary Standishe-
ve se napač nanj ne tiče. Slučajno se je oboje zgodilo ob istem ča-
su in to je tudi vse. Ali bi lahko popisali kraj, kjer je skočila v morje?«

Le z največjim naporom je ostal na videz miren. Ni hotel, da bi
kapitan Rifle videl, kaj mu pomeni ta tragedija.

»Sedem milj od reke Eyaka smo bili, malce proti jugozapadu. Če
bi jo vrglo na suho, bi se to utegnilo zgoditi na otoku, ali pa na
obali, južno od Eyaka. Veseli me, da si jemljete toliko truda. Nekaj
upanja je še. Verjel bi, da jo najdete.«

Kapitan Rifle je vstal in jel nervozno stopicati po kabini. »Hud
udarec je za našo ladjo. Prvič je na morju,« je dejal. »Toda za ladjo
mi ni. Mislim na Mary Standishevo. Mož Bog, strašno! Če bi bil

kdo drugi, — kdorkoli — Zdelo se je, da se bo zadušil pri teh
besedah. Obupno je zakrilil z rokami. »Človek ne bi verjel — ne-
mogoče je misliti, da se je sama. Povejte mi še enkrat, kaj se je
zgodilo v vaši kabini?«

In ko je s silo zatrl razburjenje v svojem glasu, je Alan na kratko
ponovil nekaj podrobnosti tistega obiska. Toda dosti reči, ki mu jih
je zaupno razodela, ni izdal. Ni omenil, da je morda Rossland vpli-
val na njeno usodo, niti tega, da se ga je ona bala. Kapitan Rifle je
opazil njegovo zadržano, in ko je končal, je zgrabil njegovo roko in
se ozrl vanj z razumevanja polnim pogledom.

»Vi niste odgovorni — ne tako, kakor mislite,« je dejal. »Ne jem-
ljete si tega preveč k srcu, Alan. Poiščite jo, če jo morete, in obve-
stite me. Saj boste to storili. Saj mi boste sporočili?«

»Da, obvestim vas.«

»In Rossland. Videti je, da ima dosti sovražnikov. Prepričan
sem, da je njegov morilec še zmerom na ladji.«

»Skoraj gotovo.«

Kapitan se je pomisljal. Ni pogledal Alana, ko je rekel:

»V kabini gospodične Standishev« ni ničesar. Prazna je. Še celo
torbica je izginila. Če se ne motim sem videl nekaj reči, ko sem
bil tam. Mislim, da sem opazil nekaj v vaši roki. Toda na brž se
motim. Najbrž je vrgla vse v morje — preden je sama skočila.«

»To je prav lahko mogoče,« se je izgovoril Alan.

Kapitan Rifle je bobnal s prsti po pisalni mizi. Njegov obraz je bil
videti v motni svetlobi kabine prsteno siv, star in okleščan. »To je
vse, Alan. Verjemite mi, življenje bi dal, da jo spet najdete, če bi le
mogel. Spominja me nekoga, — nekoga — ki je že davno mrtev.
Zato sem prelomil ladijske predpise, ko je na tako čuden način v
Seattle prišla na krov, ne da bi bila prej naročila prostor. Toda zdaj
je ni več, in zato bo najbolje, da vi in jaz ohraniva zase to malo,
kar slutiva. Upam, da jo najdete in potem —«

»Obvestim vas. Sporočim vam.« Dala sta si roke, in kapitan je
Alanovo držal v svoji še takrat, ko sta šla k vratom in jih odprla.
Nebo se je nenadoma izpremenilo. Zvezd ni bilo več, zlovešči gla-
sovi so krožili nad potemnelim morjem.